Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII. Ч. 47. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 12-го БЕРЕЗНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 12, 1981 No. 47. VOL. LXXXVIII.

Сенатор П. Юзик виступив у парляменті на захист естонців

Оттава, Онт. — У вівторок, 24-го лютого, в день проголошення незалежности Естонії 63 роки тому, тут, в канадському парляменті, зі словом про естонський нарід, його країну і її боротьбу за волю і самостійність, які були виборені у час естонських визвольних змагань 1918-1920 років, виступив сенатор Павло Юзик. Він пригадав світові про те, що маленька ця свободолюбна країна втішалася волею протягом цілого покоління, від 1918 до 1940 року, коли за згодою Гітлера Сталін окупував Естонію, як і Латвію й Литву, та зробив їх „совєтськими республіками".

З часу совєтської окупації розпочався ще гірший етноцид естонців, як перед проголошенням естонської самостійности стосував супроти естонців також окупант — російський царський уряд. Але Естонія, хоч зазнає разом з іншими балтицькими країнами-посестрами окупаційного совєтсько-російського гніту, не врачає своєї віри в те, що вона буде знову вільна. Сенатор Юзик підкреслив також те, що Україна здобула свою короткотривалу самостійність також в 1918 році, але один місяць раніше, ніж Естонія. У виступі сенатора на захист естонців, а при тім і лотишів та литовців, була пригадка про те, що Канада і ЗСА й інші держави і досі не визнали права СССР анексувати ці три балтицькі республіки і далі втримують дипломатичні зв'язки з екзильними консулами цих трьох країн. Сенатор Юзик також ологосив своїм колеґам, що в березні, 4-го, у середу, відзначається Балтицький Вечір, що його спонзорували обидві палати парляменту.

Виступ сенатора Юзика був підтриманий сенатором Еднрю Томпсоном, який також висловився про незалежність Естонії і твердив, що канадці й усі інші народи вільного світу повинні на прикладах цих поневолених народів пам'ятати, якою крихкою є насправді свобода в світі, — сьогодні вона є а завтра її вже нама, — і тому треба ту свободу берегти від постійного зазіхання аґресивного комунізму.

Конґресменка М. Фенвик веде акцію в обороні Руденка

Нюарк, Н. Дж. (АОЛПУ) — Організація „Міжнародна Амнестія" в четвер, 15-го січня ц. р., звернулася до світового суспільства за допомогою голодуючому в ув'язненні Миколі Руденкові.

Микола Руденко, відомий український поет і письменник, член „Амнесті Інтернешенел", основоположник і голова Української Гельсінкської групи, був заарештований совєтськими властями на початку 1977 року і засуджений за „антисовєтську аґітацію і пропаґанду" на сім років тяжкої праці і п'ять років заслання. Хоч М. Руденко є інвалід Другої світової війни, він був примушений виконувати тяжку фізичну працю в Мордовському концтаборі. У відчаї Микола Руденко проголосив голодівку 19-го грудня минулого року, протестуючи проти знущань над ним і проти браку медичної опіки.

Організація „Американці в Обороні Людських Прав в Україні" (АОЛПУ) провадить інформативні акції в справі Руденка. Вже вислано сотні листів до всіх членів Конґресу ЗСА, до релігійних і віроісповідних центрів, до об'єднань письменників і до зацікавлених осіб.

Організація АОЛПУ одержала телефонічно повідомлення з конґресових кіл і з бюра конґресменки Миллісент Фенвик (республіканка з Н. Дж.), що члени Конґресу ЗСА вже долучилися до акції в справі Руденка.

З ініціятиви М. Фенвик приготовляється лист до совєтських властей в обороні Миколи Руденка. Кільканадесят конґресменів вже зголосили свою співучасть у підписанні цього листа.

АОЛПУ закликає всіх людей доброї волі, які затурбовані долею репресованих українців, звертатися до президента Реґена, до своїх законодавців, Державного департаменту, ветеранських організацій, об'єднань письменників та інших організацій і поодиноких людей, щоб вони зацікавились долею Миколи Руденка й інших українських політв'язнів.

Особи, які бажають додаткових інформацій, повинні звертатися до організації „Американці в Обороні Людських Прав в Україні": Americans for Human Rights in Ukraine, 43 Midland Place, Newark, N. J. 07106, тел.: (201) 373-9729.

60-річчя літературної праці Р. Завадовича відзначать імпрезами

Чікаго, Ілл. — Із цієї нагоди, що Романові Завадовичеві, письменникові дитячої літератури, сповнилося 77 років та 60 років його плодовитої літературної творчости, Видавничий комітет, що його оголює Галина Грушецька, проголосив 1980-1981 рік — Роком Романа Завадовича.

Ці незвичайні відзначування відбудуться у формі конкурсів, базованих на творчості Р. Завадовича, завершуючись ювілейним бенкетом. Конкурс відбудеться у суботу, 21-го березня ц.р., о год. 12:30 по полудні, в авдиторії собору свв. Володимира і Ольги; бенкет — у неділю, 22-го березня, в год. 4-ій по полудні у цій же залі.

Квитки на бенкет можна набути в українській книгарні, „Дельті" і „Ставропігії", або замовити телефонічно у Р. Заяця; число телефону (312) 384-7559.

До успішного переведення цього конкурсу, метою якого є закріплення українського мистецького слова, потрібно участи громади і її фінансової допомоги. Пожертви можна пересилати на адресу: Roman Zavadovych Publishing Committee, c/o Roman Zajac, 1040 N. Leavitt Street, Chicago, Ill., 60622, або складати в українських касах: в „Самопомочі на конто ч. 20142 та в „Певності" на конто ч. 21274-4. Всі чеки або грошові перекази можна виставляти на: Roman Zavadovych Literary Fund.

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ В ЛОС АНДЖЕЛЕСІ

Лос Анджелес, Каліф. — В неділю, 15-го березня ц. р., о год. 1:30 по полудні тут в приміщенні Українського Культурного Осередку відбудеться концерт для вшанування Тараса Шевченка. В концерті братинуть участь: хор „Кобзар" під диригентурою В. Божика, гість проф. В. Балей, М. Крук, С. Шумський, д-р О. Снилик і учні Рідної Школи. Фортепіяновий супровід — Леся Куриленко-Вахнянин.

Українці вислали листа до Президента

Джерзі Сити, Н.Дж. — У понеділок, 12-го січня ц.р., у День Українського Політв'язня, майже всі українці, присутні на влаштованому у Вашінґтоні „голодному обіді", підписали текст листа до Президента, переклад якого українською мовою подано нижче.

У суботу, 24-го січня, до них приєдналися українці Лорейну, Огайо, які святкували День Української Незалежности.

Серед перших підписів є підписи П. Вінса, Ч. Караванського, Н. Світличної та Н. Строкатої. Збір підписів триває і нова листа буде згодом вислана до Білого Дому.

Шановний Пане Президенте!

Усвідомлюючи відповідальність, яка лежить на Президентові ЗСА за долю людської цивілізації та за долю демократії і свободи у світі.

Будучи занепокоєні небезпекою, яка загрожує людству, його свободі та життю з боку московського імперіялізму.

Покладаючись на розум, рішучість і принциповість провідних американських лідерів.

Ми — американці, а також українці, змушені до еміґрації з України в наслідок утисків і переслідувань, пишемо до Вас кров'ю наших сердець і кров'ю мужніх українських патріотів, які сьогодні на порозі XXI століття, у вік космічних подорожей, у вік атома, радіо та кібернетики зазнають нечуваних людожерських знущань, знущань, що повторюють ґеноцидну практику сумної пам'яти Бухенвальдів, Освєнцімів і Майденеків.

60 років тому на земній кулі виник новий політичний феномен — нова політична система — СССР, історія якого свідчить, що народився новий імперіялістично-колоніяльний монстр, чия внутрішня й зовнішня, економічна й ідеологічна політика спрямовані до однієї мети: підкорення собі цілого світу.

Історія СССР — це історія злочинів як проти народів СССР, так і проти народів світу, в першу чергу проти своїх сусідів. Починаючи від окупації України у 1920 роках, совєтська Москва окупувала згодом Кавказ, Середню Азію, потім Прибалтику, Польщу, частину Фінляндії та Румунії. В наслідок недалекоглядної політики Заходу фактично були окуповані Польща, Угорщина, Чехо-Словаччини і Східня Німеччина. У 1980 році сталася окупація Афганістану.

Ці аґресії були б неможливі без режиму терору та репресій, які існують в СССР щодо опозиційних сил.

З перших кроків комуністичного монстра Україна висувала борців проти тоталітарного поневолення. Боротьба велася всіма мож-

(Закінчення на стор. 5)

Міністер Ґеншер мав розмови у Вашінґтоні

Вашінґтон. — Після французького міністра закордонних справ Франсуа-Понсе і британського прем'єра Марґарет Тачер до Вашінґтону прибув в понеділок 9-го березня, Ганс-Дітріх Ґеншер, міністер закордонних справ Західньої Німеччини. Його завданням є не лише обговорити питання світової політики обидвох країн та взагалі союзу західних держав, але також цілий ряд інших актуальних питань. Вже перші розмови виявили основну ідентичність точок зору обидвох сторін.

Після першої розмови з Президентом і державним секретарем Александром Гейгом міністер Ґеншер мав зустріч з представниками преси в Білому Домі, на якій він поінформував про паралельність засадничих поглядів обидвох сторін, хоч одна чи друга сторона можуть наголошувати різні моменти у свому становищі.

Наприклад, уряд Гельмута Шмідта підкреслює так само як Уряд Реґена підставову потребу зміцнити оборону й оборонну співпрацю різних держав Західнього бльоку. Але канцлер Шмідт і його кабінет уважають, що таке зміцнення повинно бути найкращою підставою для майбутніх переговорів з Москвою. Вашінґтон ідеї переговорів не відкидає, навпаки підтримує її, але має сумніви, чи Москва справді має намір до задоволюючих обидві сторони постанов договоритися, а опісля їх рішуче притримуватися. У Вашінґтоні наголошують, що тільки практика совєтського поступування в майбутньому може дати підставу до зміни американської оцінки. Досі Москва не лише прийнятих на себе зобов'язань не дотримувалася, але використовувала кожну нагоду, щоб проникати на нові терени, закріплюватися на них та здійснювати давні імперіялістичні пляни.

В зустрічі з пресою разом з міністром Ґеншером виступав секретар Гейг. Їхні відповіді журналістам взаємно доповняли себе. З особливим підкресленням Ґеншер акцептував в імені західньонімецького уряду згоду ЗСА на французьку пропозицію конференції у Мадриді з метою „розбудовувати заходи для зміцнення довір'я". Міністер Ґеншер заповів, що після повороту з Вашінґтону він наступного тижня поїде до Варшави, а під кінець місяця — до Москви.

Лівія шукає покращання відносин із ЗСА

Тріполі, Лівія. — На нарадах закордонних нафтових фірм в Тріполі, які ведуть продукцію й продаж лівійської нафтової ропи, високий представник лівійського уряду звернувся з проханням до американських фірм, щоб вони передали урядові ЗСА бажання Лівії покращати відносини між обидвома країнами. Відносини ці зовсім попсувалися, коли минулого року підбурена урядовими чинниками Лівії маса напала на американську амбасаду, спалила її, а лівійська поліція не втрутилася, щоб припинити це, ані не забезпечила американських дипломатів, яким вдалося втекти.

Абдуссалем Джаллуд, представник лівійського уряду, заявив на тих нарадах: „Лівія бажає розпочати розмови з Урядом ЗСА з метою поліпшити дипломатичні відносини." З достовірних джерел відомо, що ту заяву Джаллуд зложив у порозумінні з Муаммаром Каддафі, лідером Лівії. Взагалі лівійські представники на тих нарадах намагалися присвятити всю увагу політичним справам. ЗСА закуповують щоденно в Лівії коло 600,000 бочок ропи, що становить близько 10 відсотків американського нафтового імпорту. Цей же Джаллуд заперечив факт, що Лівія сприяє й підтримує, а навіть організує міжнародні терористичні акції. Як подають представники сімох американських нафтових компаній, які працюють у Лівії — Екзон, Мобіл, Атлантик-Ричфілд, Оксідентал, Амерада Гесс, Коноко і Маратон — лівійські державні чинники останнім часом при всіх нагодах підкреслено наголошують своє приязне відношення до ЗСА і потребу поліпшення взаємних зв'язків.

Учасники нарад в Триполі передали американському Урядові завваги Джеллуда, як також подібні численні заяви інших лівійських представників.

Сирія творить нове вогнище заворушень

Дамаск, Сирія. — Теперішня привладна партія в Сирії — Соціялістична партія Баатс — без перерви володіє країною вже 17 років. За цей час були зміни серед провідного кола, а теперішній президент Гафез аль Ассад вдруге обраний на президента 1978 року. За ці роки Сирія без сумніву скріпилася, проте останні роки принесли турботні прояви в її політиці. Внутрі почали зростати конфлікти, які довели до кривавих зударів на політичному і релігійному тлі, а в зовнішній — до аґресивних ініціятив у відношенні до сусідів.

Під сучасну пору Сирія не має добрих відносин з ні одним із своїх сусідів. Вона в глибокому конфлікті з Ізраїлем. Сирія завжди брала участь в арабських війнах проти Ізраїля. Зате вона понесла важкі втрати, а в шестиденній війні 1967 року втратила значну частину своєї території. З Іраком Сирія довший час у незгоді, а в останньому часі виступила вона проти нього і підтримала в Іракcько-іранській війні Іран. З Йорданією малощо не дійшло до збройного конфлікту з початком 1981 року.

Тепер Сирія виявила аґресивні наміри супроти Туреччини, що попсує її стосунки і на тому відтинку. За такою дивною сирійською постановою стоїть Совєтський Союз. Уже від років він її допомагає й наштовхує на вигідні для СССР зовнішні авантюри. Після ж заключення союзу „приязні й співпраці" з СССР Сирія перебрала на себе ролю совєтського інструмента на різних відтинках совєтської політики.

Турецький щоденник „Теркуман", що виходить у столиці Туреччини Анкарі, подав півофіційні інформації теперішнього турецького уряду про заходи Сирії відірвати від Туреччини надморську провінцію Гатай, що лежить між затокою Іскендером і сирійською границею, та прилучити до Сирії. В цій провінції живуть мусулмани секти Алавіти, з якої походить теперішня привладна група в Сирії. Алавіти творять тільки 12 відсотків сирійського населення й через те внутрішній спротив проти їхньої домінації великий.

Газета „Теркуман" подає цілий ряд випадків, коли сирійські державні чинники висилали аґентів, матеріяльні засоби, літературу й інструкції для підривної роботи в провінції Гатай.

ЗСА І КАНАДА З'ЯСУВАЛИ СВОЇ НАСТАНОВИ

Президент Роналд Реґен і прем'єр П'єр Трудо під час привітань біля парляменту в Оттаві. Це була перша поїздка новообраного Президента ЗСА за кордон.

Оттава, Канада. — Відвідини президента Роналда Реґена в Оттаві були повністю використані обидвома сторонами для всебічного з'ясування своїх позицій і постулятів.

У розмовах головною темою були економічні проблеми та добросусідські відносини і співпраця між тими двома країнами. Одним з важливих моментів, видвигненим у часі розмов, була ідея потрійної „зустрічі на вершинах", тобто зустрічі президента ЗСА, прем'єра Канади і президента Мехіка.

В час прибуття президента Реґена до Оттави і привітальних промовах демонстранти, яких допущено на 50 ярдів відстані, підносили різні оклики проти ЗСА і особисто президента Реґена. Президент Реґен зареаґував своїм звичаєм спокійно, з тактом і гумором: „Це все спричинило, що я почуваюся , як дома". Канадські демонстранти виступали проти „кислотного дощу", який спричинений хемічними димами американської надграничної індустрії падає в часі дощу на канадські приграничні простори й шкодить людям та рослинності, проти відкинення Америкою рибальського договору між Канадою і ЗСА та проти експлуатації Канади американським капіталом.

Згідно з оцінкою канадських політичних чинників і канадських засобів масової інформації виступи і поведінка президента Реґена зробила позитивне враження на канадські політичні кола й суспільство. Міністер закордонних справ федерального уряду Канади Марк МекКвіґен заявив репортерам, що президент Реґен викликав надзвичайне враження й у наслідок його відвідин між ним і прем'єром П'єром Трудо дійшло до „блискучого взаємовідношення". Після закінчення розмов президент Реґен мав виступити з промовою перед обидвома палатами канадського парляменту.

Канадські й американські засоби масової інформації підкреслюють, що ця перша поїздка за кордон президента Реґена випала надзвичайно корисно.

У світі

ВІРМЕНСЬКІ РЕВОЛЮЦІОНЕРИ знову вбили турецького дипломата в Парижі, а другого важко поранили. Серед великого вуличного руху в середині Парижа, де міститься при бульварі Бомарше одно з бюр турецького представництва в Франції два напасники засипали вогнем радника Тессели Арі і його зверхника Ресата Моралі. Моралі загинув на місці, а Арі відставлено у важкому стані до шпиталю. Третій турецький дипломат зумів утекти і завдяки тому кулі його не поцілили. Напасники мусіли бути добре витренованими стрільцями, бо, не зважаючи на великий натовп на вулиці, не поранили нікого з прохожих. Стріляли вони зі спеціяльних пістоль з глушниками, завдяки чому прохожі в першому моменті не звернули уваги на те, що сталося. Коротко після замаху речник Тайної Вірменської Армії за визволення Вірменії повідомив телефонічно, що паризький атентат є черговим актом відплати за турецьку масакру вірменського населення в 1915 році. В часі цієї масакри турецькі жандарми, військо й помічні цивільні формації вимордували близько півтора мільйона вірмен у різних осередках Туреччини, а особливо в провінціях Карс і Ардаган, де вірмени жили компактною масою. Була це турецького стилю спроба „остаточної розв'язки вірменського питання" у Туреччині. Вже від декількох років вірменські революціонери вбивають у різних містах турецьких дипломатів у відплату. Акції свої проводять вірмени так прецизно, що дотепер ще ані разу їх не схоплено. Вбили вони дотепер 11 дипломатів, а численних поранили.

ІСЛЯМСЬКА МИРОВА МІСІЯ узгіднила проєкт перемир'я між Іраком і Іраном та звернулася до обидвох урядів протягом найближчого тижня припинити вогонь на всіх фронтах. Переданий урядам Іраку і Ірану проєкт перемир'я зразу викликав застереження з обидвох боків. Президент Ірану Абольгассан Бані-Садр заявив, що Іран не піде на ніякі поступки й Ірак мусить акцептувати назавжди границі, що їх на ньому вимусив покійний шах 1975 року. В Багдаді президент Іраку Саддам Гуссейн заявив, що Іран не відступить від своїх вимог повернення йому повністю суверенности над водним шляхом Шатт аль Араб. Генеральний секретар Ісламської конференції, в склад якої входять 41 ісламських і Палестинська Визвольна Організація, Габіб Чатті, висловив думку, що обидва становища не мають характеру формальної офіційної відповіді й тому мирова місія буде продовжати свої заходи по наміченій лінії.

ПРЕДСТАВНИК ЗСА в Комісії людських прав ОН Ричард Шифтер засудив на нарадах цієї Комісії, які відбуваються тепер у Женеві, дволичність численних країн, що беруть участь у цих нарадах. Він ствердив, що цілий ряд представників стосують подвійну міру. Вони засуджують всілякі прояви потоптання людських прав у різних країнах, навіть якщо йдеться про дрібні випадки, але зовсім не бачать великих насильств над людиною і її правами в СССР та в сателітних країнах. Він вказав на найновіші випадки, коли, наприклад, уряд Куби переслідував людей, які хотіли виїхати за кордон, а в першу чергу до ЗСА, а опісля для підривних цілей висилав закордон злочинців, рецидивістів, бандитів тощо з метою пошкодити опінії про кубинських громадян, які прагнуть виїхати в світ, та пошкодити громадянству країн, де ці злочинні елементи мали б, згідно з плянами кубинського уряду, поселитися.

УРЯД КНР І СССР після довгих переговорів відновили договір про плавбу на граничній ріці Амур. Договір про плавбу на Амурі заключили обидві держави в короткому часі після перебрання комуністами влади в Китаї 1949 року. Останніми роками договір цей потребував уточнень і доповнень з огляду на різні інциденти, які виникли між обидвома державами. Для полагоди тих питань відбулося аж 23 сесії.

В Америці

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН ВЖЕ ЗДОБУВ першу перемогу в Сенаті для свого економічного пляну, бо не зважаючи на те, що Сенат, контрольований до речі республіканською більшістю, відкинув деякі пропоновані ним обмеження для фінансування соціяльних програм, натомість прийняв основні вимоги Президента про зменшення федерального бюджету, які дадуть змогу адміністрації заощадити приблизно дев'ять більйонів долярів.

СЕРЕД АМЕРИКАНСЬКИХ ЗАКОНОДАВЦІВ поширюються чимраз виразніші тенденції до ізоляціонізму у зв'язку з поступуванням американських приятелів, зокрема европейських держав, а також надто ліберальної політики Канади. Наприклад, напередодні приїзду президента Роналда Реґена до Оттави численні посли канадського парляменту критикували його політику у відношенні до Ель Сальвадору. Вони вимагали, щоб ЗСА перестали допомагати теперішньому урядові, не здаючи собі мабуть справи, що після того Ель Сальвадор стрінулаб доля Нікараґуа, яка попала під контролю марксистів, підтримуваних політично і мілітарно кубинським дектатором Фіделем Кастром. Також Західня Німеччина в обличчі чимраз виразнішої загрози Совєтського Союзу вирішила скоротити свій оборонний бюджет, тоді коли президент Реґен намагається якнайбільше виділити фондів на зміцнення американської збройної сили. Подібна ситуація є також на відтинку торгівлі. Тоді коли ЗСА зменшили торгівлю з СССР на 60 відсотків і вона тепер становить 1,46 більйона долярів, то Західня Німеччина збільшила свій торговельний оборот з Москвою на 20 відсотків, Велика Бритaнія на 8.5, а Франція аж на 23 відсотки.

ГОЛЛИВУД В КАЛІФОРНІЇ ВВАЖАЄТЬСЯ центром торгівлі наркотиками. Згідно з інформаціями поліційних чинників в Лос Анджелесі в самому тільки Голливуді зріс продаж кокаїни аж на 41 відсоток. В додатку, кажуть поліційні слідчі органи, поліції дуже трудно проникати в ті найбагатші круги спільноти Голливуду, у яких найбільше поширюється наркоманія. Вживання наркотиків різного типу вважається тепер в Голливуді чимсь особливим і цим ділом займаються відомі кінозірки, режисери, письменники, продуценти та інші багаті прошарки „голливудського царства". Деякі особи тратять на кокаїну по 3,000 долярів в тиждень і ця справа ввійшла тепер в моду, щось в роді „нових джінсів", — заявив один з поліцистів, який займається тією справою.

АМЕРИКАНСЬКА РОЗВІДЧА СЛУЖБА (Сі-Ай-Ей) отримає мабуть ширші повновласті і право на підслухання приватних осіб та численних організацій запідозрілих у шкідливій діяльності проти ЗСА. Президент Роналд Реґен підписав тимсачове зарядження в тій справі і Уряд намагатиметься привернути ті права для Сі-Ай-Ей, якими ця інституція користувалася раніше заки були введені обмеження призидентами Фордом і Картером.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допučивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Обґрунтовання політики

Світова політика президента Роналда Реґена викликала величезне заінтересування у всьому світі, а ще більше в ЗСА. Звідусіль надходять запити до нього з проханням вияснити додатково всякого-роду проблеми, уточнити основні положення, з'ясувати деталі. Після різних публічних виступів Президент знову відбув інтерв'ю у телебаченні з Волтером Кронкайтом, у якому висвітлив цілий ряд питань.

Серед питань, які сьогодні найбільше турбують американську й світову публічні опінії — це питання внутрішнього конфлікту в Ель Сальвадорі та відносини між СССР і ЗСА. Сальвадор — мала країна в Середній Америці, яка стала не тільки символом, але й показником та тереном уже давно заповіданих Фіделем Кастром, лідером Куби, офензивних актів проти ЗСА в сусідстві до ЗСА, а в даному разі в країнах Середньої Америки. За Кастром стоїть Москва, яка його кормить, узброює й підтримує, а тим самим і йому наказує. Згідно з їхньою спільною програмою, спроба перемінити країни Середньої Америки в совєтсько-кубинських сателітів не лише створить безпосередню загрозу для ЗСА, але й обмежить, або зовсім спаралізує ініціятиви американського Уряду на інших світових теренах, де Москва приготовляє свій наступ. Відповідь на ті очевидні пляни Москви з американського боку була швидка, рішуча й успішна. Без довгих дебат Уряд президента Реґена рішив допомогти нападеним фінансами, зброєю, вишколом.

Кронкайт запитав Президента, чи випадки в Ель Савльвадорі не розвинуться в паралелю й повторення випадків у В'єтнамі. Президент категорично заперечив таку можливість, підкресливши, що ЗСА підтримують у такий спосіб десятки країн, а в 30-ох принаймні країнах мають своїх інструкторів, які вишколюють тамошніх вояків в орудуванні модерною зброєю та в способах модерної оборони.

На запит Кронкайта, чи немає подібности між совєтською поведінкою в Афганістані й американською в Ель Сальвадорі, Президент вказав на абсолютні різниці тих обидвох випадків: Москва в Афганістані насадила свого одного президента-маріонетку, а коли той не вив'язався з наказаних йому завдань, знищила його фізично й наставила другого, якому на підтримку та, очевидно, для його повного підпорядкування, вислала десятки тисяч вояків. Вашінґтон у внутрішні справи Ель Сальвадору не втручується, не диктує, що кому там робити, не висилає туди своїх військових відділів, і яка ж тут може бути подібність?

Мужні слова Президента, які він сказав під адресою совєтських лідерів і їхнього поступування, викликали запит Кронкайта, чи Президент часом не пішов задалеко, називаючи їх шахраями, злодіями й брехунами. На це Президент сказав: „Я не потребую подавати в цих питаннях своєї опінії. Вони нам сказали, до чого вони змагають багато, багато разів. Вони нам сказали, що їхньою ціллю є реалізація марксистської філософії про світову революцію та про одну-єдину світову комуністичну державу. І тій цілі вони повністю віддані. Їхня постава до моральности є ця, що ніщо не є неморальне, якщо воно сприяє їхній справі. А це значить вони можуть послуговуватися брехнею, крадіжжю, обманом, якщо це тільки сприяє їхній справі". І тому ЗСА мусять виразно вказати на свою поставу, мусять зміцнитися і тоді будуть „можливі реалістичні переговори, коли скажемо: ми припинемо розбудову того, що тепер робимо, якщо ви припинете те, що ви робите", сказав Президент.

Кожен виступ Президента вносить новий вклад в ясну й виразну, послідовну й далекозору мирову політику сучасного Уряду ЗСА. В протилежності до дволичности, обману й забріхання Москви президент Реґен відверто з'ясовує існуючий стан, поставу американського Уряду до нього і його наміри, що робити далі.

Кажуть, що багато непорозумінь, а навіть збройних конфліктів заіснували наслідком непорозуміння, незрозуміння постави противника. У відношенні до президента Реґена і його Уряду такого бути не може.

НА ПРОЦЕСІ проти Івана Демянюка у Клівленді, Огайо,, прокуратура намагається опрокинути свідчення підсудного, що він ще в 1944 році був у таборі воєннополонених в Холмі. Прокуратор покликав на свідка для цієї справи д-ра Ирля Зімке, професора історії в університеті Джорджії і знавця відносин під час Другої світової війни, щоб він посвідчив чи можна вважати правдивими свідчення Демянюка, що він до жовтня 1944 року був у таборі воєннополонених у Холмі. Проф. Зімке заявив, що ні, бо в жовтні 1944 року Холм вже був у совєтських руках. На запитання адвоката Нормана Московіца, речника Департаменту справедливости, чи можна уважати правдивим твердження Демянюка, що він пізньою весною був в цьому холмському таборі, Зімке відповів: „можливість така існувала, але треба сумніватися". Процес над Демянюком продовжується.

Ярослав Гайвас

Робітничі юнії на роздоріжжі

I

Цьогорічна сесія виконавчої ради юнійної централі АФП-КІО, яка відбулася у місяці лютому в Бол Гарборі на Флориді, багато в дечому різнилася від попередніх того роду нарад цього найвищого юнійного органу. Великі суспільні зрушення в нутрі ЗСА, та й в усьому світі, економічна непевність, тотальна невдача при виборах на Президента ЗСА демократичного кандидата, якого офіційно підтримували керівні органи юній — все це й багато іншого поставило керівництво американських юній перед важким вибором.

Між керівництвом юній і їхнім членством появилася величезна прірва. Керівництво пішло за демократичним кандидатом, більшість юнійного членства відкинуло його разом зі значною більшістю американського суспільства й вибрала Роналда Реґена на Президента. Роналд Реґен не має ніяких зобов'язань супроти юній, як це вже майже традиційно було в ЗСА, він їм ніколи нічого не обіцював, навпаки він неодноразово підкреслював і засуджував різні перерости й недомагання в юнійному русі — і це поставило цей рух у складну ситуацію. Нинішня централя опинилася на роздоріжжі, шукаючи розв'язки внутрішніх організаційних проблем, які, занедбувані роками, виросли до величезних розмірів, з'ясування своєї постави до існуючого політичного стану в ЗСА та взагалі до політичного сектора американського життя, врешті ролі юній у житті американських робітників.

Юнії, що колись відігравали таку велику і рішаючу ролю у поліпшенні долі американських робітників, які репрезентували собою силу, що з нею рахувалися не лише найбільші капітали, але й усі суспільно-політичні чинники від міського самоврядування почерез стейтових губернаторів та їхні адміністрації аж до федерального уряду і Президента, втратили чималу частину тих своїх впливів. Президент Реґен відбив той стан коротким висловом: юнійні провідники не йдуть в один крок ані зі своїм членством, ані з американським суспільством. Остаточним каталізатором усвідомлення того стану були власне останні вибори на президента ЗСА. В той час, коли лідери розгубилися у сумнівах, ставляючи насамперед на сенатора Едварда Кеннеді, щоб опісля підтримати президента Картера, членство зовсім виразно поставило на губернатора Реґена, воно бо хотіло зміни. Робітник при станку і на тлі суспільства відчував сліпу вулицю і в свому робітничому житті і довколо себе. Вілліям Віннізінґер, лідер Інтернаціональної асоціяції машиністів, оправдуючись, сказав: „Наші члени були до тієї міри гірко розчаровані Картером, що вони голосували за Реґеном. Але це на ділі було голосування проти Картера", тобто не за Реґеном.

З такої постави мусіла вирости сучасна криза в політичній ситуації юній. Зате, що вони дотепер майже завжди підтримували демократичних кандидатів на високі державні й інші уряди, від Демократичної партії вони завжди мали підтримку. Це їх у великій мірі здеморалізувало. Вони почали ставляти такі вимоги, що їх Президент не міг перевести в життя, бо Конґрес відмовлявся схвалити відповідні закони, а тоді юнії всю свою нехіть звертали проти нього. Юнії не здавали собі з того справу, що американська громадськість змінила свою поставу до них, а ще більше до їхніх лідерів. Політика юній, яка має на увазі тільки добро своїх членів, зростаючі вимоги підвишки без огляду на загальне господарське положення, спад продуктивности американського робітника у порівнянні з світовими стандартами, галапасництво юнійної бюрократії — все те на очах звичайного громадянина і він не може не поробити висновків з того. Своєю підтримкою кандидата Реґена членство юній відірвалося від демократичного берега, але до берега Республіканської партії воно не прибило. І сьогодні перед ним і його керівництвом важке питання: як їм бути далі?

Президент АФП - КІО Лейн Киркленд висловився дуже характеристично, але й дуже нерішучо в цій справі на останній сесії на Флориді: „Ми говоримо не тільки про Демократичну партію. Ми не маємо наміру стати в'язнем однієї політичної партії. Але ми відповідаємо за припильновування інтересів робітників". З тієї заяви прозирає складне й незавидне положення юній і їхнього керівництва в дальшому виборі шляхів на політичному відтинку.

Уже від років — помітний спад числа зорганізованих у юніях робітників. Останньо множаться випадки, що робітники виступають проти юнійних ініціятив, при виборах голосують проти них і їхніх кандидатів, відмовляються підтримати заснування юній там, де їх ще немає. Події в Соґіно, Мич., які мають місце саме тепер, є під тим оглядом дуже характеристичні, а для юнійного руху — дуже болючі. Спроби юній зорганізувати робітників заводів, які продукують різні додатки до американських автомашин, не щастять з огляду на спротив робітників. Більшість робітників при голосуванні рішуче відкидає юнії й юнійну репрезентацію.

(Продовження буде)

Святослав Караванський

Дружня бесіда

ПИТАННЯ: Вас уже питали багато про справи в Україні і про ваші особисті справи. Цікаво було б, одначе, почути, які мали б ви питання до нас, до так званої політичної еміграції?

ВІДПОВІДЬ: Маю такі питання:

1. Чому енерґія, розум, хист української еміграції витрачається на внутрішні чвари, а не на розв'язання кардинальних проблем, які стоять перед еміграцією: а/ Виховання покоління, б/ Захист українських патріотів, які караються у червоному пеклі, в/ Об'єднання усіх здорових еміграційних сил?

2. Чому замість того, щоб налагоджувати співпрацю всередині державницьки настроєної еміграції, певна частина еміграційної еліти уперто шукає „союзників" на стороні, не вимагаючи від них бодай мінімальних ґарантій пошани до наших державницьких прагнень?

3. Чому амбіційно-персональні інтереси у незгодах між окремими „таборами" подекуди переважають загальногромадські, загальнонаціональні інтереси?

4. Чому у глибокорелігійній своїми зовнішніми проявами громаді багато хто у своїй діяльності не послуговується елементарними християнськими нормами, а саме засадою „не судити ближнього"? Чому так багато, м'яко кажучи, некоректности у полемічних статтях, а також у полемічних виступах перед громадою?

5. Чому не чути голосу громадськости відносно негромадських вчинків? Наприклад, людина оприлюднила „неперевірені відомості", неправда потім викривається, спростовується, але нікого це не хвилює, ніби так і має бути, нібито перекручення фактів це цілком нормальне явище? Чому ніхто не береться за об'єктивний огляд преси, де була б висловлена об'єктивна думка безсторонньої особи?

6. Чому у декого з нас нема відповідальности за свої слова, вчинки та дії перед своєю совістю? Невже відповідальність це похідна страху? (Коли боїшся покарання, то тоді думаєш про відповідальність). Чому відповідальність перед совістю у декого з нас не може бути такою ж ефективною, як відповідальність перед лицем покарання?

7. Чому не можуть вчитися в одних школах діти різних релігійних напрямків?

8. Чому в середовищі еміграції мало пропаґується світова література — твори Шекспіра, Мольєра, Байрона, Сервантеса, Гюґо, Діккенса, Толстого, Чехова?

9. Чому маючи стільки періодичних видань, еміґрація не спромоглася бодай на одну газету для молоді (тижневик), який би займався справами, які її цікавлять?

Володимир Мацьків

ПОДУМАЙМО ПРО МАЙБУТНІСТЬ

Приглядаючись до життя людей — бачимо, що кожна людина, кожна родина, кожна спільнота та кожна держава думає про свою майбутність. Окремі люди чи родини стараються придбати відповідний дім чи помешкання із потрібним улаштуванням, здобути дещо грошей, щоб в разі потреби мати їх до диспозиції. Народи та держави забезпечують свої кордони розбудовують та помножують свої оборонні чинники і тому подібне.

Усе це загально відоме. Одначе для нас, українців, які живуть поза рідною землею, є ще одна дуже важлива справа, про яку назагал мало думається. Тут і мова про майбутність української спільноти, яку лиха доля примусила залишити рідну землю та поселитися у чужих державах, як: ЗСА, Канада, Бразилія, Австралія та інші. Жити на поселеннях між чужими народами, а при тому придержуватись своєї національности та своєї релігії не легко, бо оточення діє дуже сильно на наших людей, а головно на молоде покоління, і нам конечно треба оборонятись від цього впливу.

Думаючи про майбутність української спільноти поза рідною землею, нам треба конечно звернути якнайбільшу увагу на виховання наших дітей, бо вони продовжуватимуть існування української спільноти. Тільки відповідна підготова наших молодих поколінь може запевнити розв'язку цієї проблеми.

Знаємо, що теперішній час, це час автоматизації праці. Машина може виконати багато різних праць скорше і дешевше від людини. Тому у фабриках замість десяток людей, ставлять одну машину. В зв'язку з тим, людям, у яких немає відповідного знання, освіти, чи фаху, буде щораз трудніше знайти працю. А навіть якщо її знайдуть, то не все одержать таку платню, яка їм була б потрібна, бо охочих людей до праці буде завжди більше, ніж вільних місць. Тому кожний думаючий батько повинен дати своїй дитині таку освіту, яка запевнила б їй постійну працю з відповідною нагородою. Очевидна річ, що такі умовини може дати тільки висока університетська освіта, узгіднена з уподобанням та здібністю молодої людини. Знаємо, що поважне число української молоді, йдучи за прикладом своїх неукраїнських товаришів, хоче якнайскоріше заробляти, тим самим ставши незалежними від своїх батьків. Це дуже небезпечне явище і на це треба звернути батькам належну увагу.

Національний аспект

Багато важливішою справою у вихованні є національний аспект. Ми вийшли з рідної землі не тільки тому, щоб рятувати наше життя, але й тому, щоб стати оборонцем рідної землі, яка страждає під кормигою Москви.

Живучи у вільному, демократичному світі, маємо змогу зробити багато корисного. Але це може статися тільки тоді, коли ми будемо займати вищі щаблі на гієрархічній драбині тутешнього життя, то значить будемо мати до діла з провідними чинниками держави, в якій живемо.

Кожний погодиться зі мною, що інженер-конструктор може куди більше зробити для української справи, ніж рядовий робітник; лікар-спеціяліст знайде куди краще зрозуміння, ніж замітач лікарні; професор університету має набагато разів кращі можливості і умовини боротьби за правду, чим сторож якогось дому і тому подібне.

Перевищуймо якістю

Нас є замало і ми не можемо нашою чисельністю добитись кращих успіхів, тому добре буде, коли будемо перевищати якістю. Але, щоб українська молодь, наша надійна майбутність, хотіла і могла все це зробити, що нам корисно і на потребу, то вона мусить мати велику дозу любови до справ України. Любов до свого народу і своєї батьківщини найкраще можуть вщепити тільки рідні батьки. Де батьки байдужі до тієї справи, там небагато допоможе ані школа, ані організації, ані інші чинники. Любов до батьків і любов до батьківщини дитина одержує враз з молоком своєї матері. Цю любов доповняє відповідне знання, яке молодій людині може дати школа українознавства, університет, своя рідна преса та відповідна література, свої організації тощо. Де немає любови та бажання пізнати власну культуру, власну минувшину та сучасне положення рідної землі, там не буде і знання і бажання допомогти своїй батьківщині. Патріотом не є той, хто вміє красномовно говорити, чи навіть співати про „душу і тіло", але той хто вміє належно виховати своїх дітей, бо вони і тільки вони є найвиразнішим свідченням патріотизму. Знаємо чейже, що убогий кріпак — сирота з Кирилівки, Тарас Шевченко, виповів війну цареві могутньої держави з мільйонами військ, безчисленними когортами жандармів.

(Закінґення на стор. 5)

О. Сип

Політика і вареники

(Малий фейлетон)

Передбачаємо великі очі і здвигання плечей у читачів: що спільного мають політика з варениками?

Очевидно, нічого спільного не мають. І в тому, дорогі читачі, нещастя, що не мають.

Бо у варениках — як буде тут же виявлено — наша сила. А в політиці (як виявив XIII Конґрес Українців Америки) наше безсилля, ба суспільний розпад.

Цікаво, що навіть американські засоби широкої інформації, сиріч, газети, радіо й телевізія, зацікавилися нашою продукцією вареників. Причина проста: Америка годує цілий світ, але під кінець тижня ми своїми варениками годуємо Америку!.

Чи хтось бачив, щоб на якусь внутрішньо-політичну імпрезу в білий день, серед білого (робітничого) тижня, американські телевізійні оператори перли?... А на сеанси продукції вареників пруть.

Нещодавно такі оператори на сеанс під церкву, чи до ротунди церкви св. Йосафата в Пармі, Огайо, приперли. За одну шихту накрутили на стрічку цілий процес виробу вареників, усіх робітниць, з головнокомандуючою п. Качмарик — і все це потім на телевізійній програмі двічі показували. Як побічний продукт, оператори самі навчилися робити вареники — а їсти вже їх і вчити не треба було.

У суботу після телевізійного нашествія, у кафетерії названої церкви відбулася бенефісова вечеря для золоторуких і золотосердних вирібниць вареників. Із короткого звіту пароха — о. монс. Михайла Федоровича виявилося, що на будову нової церкви в Пармі в минулому році з продажу вареників до каси парафії скочило понад 41,300 долярів... І все це легко, майже співаючи й танцюючи, а, при тому щось корисного будуючи. Лицем до завдання, плече-в плече в дружній співпраці — ось у кого повчитись би нашим політикам комбатантської постави!...

Тепер покладіть поруч такої продукції сцени з недавнього XIII Конґресу... Хто з шануючих Бога, Україну й себе самих українців хотів би, щоб він і американські глядачі бачили

(Закінґення на стор. 4)

В. Верва

„НЕОФІТИ", ПОЕМА Т. ШЕВЧЕНКА, В СУЧАСНІЙ ПОНЕВОЛЕНІЙ УКРАЇНІ

3

—Псалом новий Господеві
І новую славу
Воспоєм честним собором,
Серцем нелукавим.
Во псалтирі і тимпані
Воспоєм благая,
Яко Бог кара неправих,
Правим помагає.
Преподобнії во славі
І на тихих ложах
Радуються, славословлять,
Хвалять ім'я Боже.
І мечі в руках їх добрі,
Острі обоюду,
На омщеніє язикам
І в науку людям.
Окують царей не ситих
В залізнії пута
І їх, славних, оковами
Ручними окрутять,
І осудять неправедних
Судом своїм правим.
І во віки стане слава,
Преподобним слава.

На фоні Неронового переслідування перших християн, Шевченко в алеґоричній і символічній формі пов'язав світські справи зі справами духовними. Він показав, що, будучи християнином, треба боротися за духовні і матеріяльні справи.

В „Неофітах" Шевченко поєднав два великі мотиви: мотив психічний (туги, болю, любови і розпачі) з мотивом вірности ідеї і геройства (відданість вірі та геройська поведінка сина і матері).

Щодо декабристів, то їх Шевченко на згадує ані одним словом у поемі „Неофіти". Декабристи в поемі „Неофіти" Шевченка,—це на мою думку"—вигадка, притягнена, як то кажуть, за волосся, яку видно в „Історії української літератури" у такому реченні:

„У Нижньому Новгороді протягом кількох днів була написана поема 'Неофіти' (1857), у якій в образах перших християн 'неофітів' показано революційних борців проти царизму, а в образах римського імператора, жорстокого Нерона,—царя-ката Миколу І. Є підстави гадати, що в образах Алкіда, його матері, неофітів поет показав декабристів."

Які „є підстави гадати...", що Шевченко показав декабристів, автор Є.П.Кирилюк не каже, а підсуває ще одну вигадку, що генезою до написання „Неофітів" було те, що „саме в цей час Шевченко читав зарубіжні видання Герцена, в яких високо підносились традиції декабристів, а також познайомився з декабристом І.Анненковим".

Чи твори Герцена справді мали вплив на Шевченка під час писання поеми „Неофіти"?

Що Шевченко міг читати видання Герцена, то це ще не доказ, що ці видання мали вплив на написання поеми „Неофіти". Дати з життя і творчости Герцена і Шевченка, а також ідеї у цих творах показують, що вони були інші у Герцена й інші у Шевченка.

Александер Герцен—це російський публіцист і політичний діяч, федераліст і визнавець утопійного соціялізму. Він майже увесь час був за створення федеративної держави, але під проводом Росії. Цей державний федералізм він пропагував у журналі „Колокол" багато разів, як приходило питання тих народів, що були під російсько-царською окупацією, та як проходили справа України і Польщі.

Герцен, як і декабристи, у справах самостійности України і Польщі, був за федерацію під проводом Росії. Михайло Драгоманів у брошурі „Историческая Польша и великорусская демократия" на основі статей Герцена п.н „Россия и Польша", друкованих в „Колоколє" 1859 року (числа 33, 34, 37) і 1860 року (числа 66, 67) доказує, що Герцен радив Польщі, що для неї буде краще, як вона буде у федерації з Росією.

Щодо українців, то Герцен радив, хай вони самі скажуть, чи вони хотять самостійної України, чи ні, чи вони хотять федерації з Польщею, чи з Росією. Цю свою думку він висловив у „Колоколє" і на неї дуже часто покликаються та хвалять Герцена, як великого свободолюбця федералісти, ліберали, соціялісти і їм подібні демократи. Слова Герцена у перекладі такі:

„В нас ...не повинно й бути мови про те, кому повинна належати та чи інша частини залюдненої землі. В Малоросії живуть люди, люди пригноблені рабством, але не настільки зламані правительством і поміщиками, щоб втратити всяке чуття народности... Який же буде крок до їх визволення, коли, знімаючи московські кайдани, їм скажуть, що повинні належати до Польщі?

Розв'яжімо їм руки, розв'яжімо їм уста; нехай їх мова буде зовсім вільна, і тоді нехай вони скажуть своє слово, перескочать через кнут до нас, через папеж до вас, або, коли вони мудрі, простягнуть нам обом руки на братерський союз і незалежність від обох.

„Ось чому я так високо ціню федералізм. Федеральні частини, зв'язані спільним ділом, і ніхто до нікого не належить, ані Женева до Берна, ані Берн до Женеви

Із слів Герцена видно, що розв'язати українську проблему в Росії мають не українці, а „ми" і до них—росіян—він звертається з покликом: „Розв'яжімо їм руки, розв'яжімо їм уста...", щоб вони (з вдячности ?) приступили до федерації.

За федеративний принцип був Герцен увесь час навіть у 1860 році. Трудно припускати, щоб Шевченко, який, як сам записав у „Щоденнику", прочитав твори Герцена і „Колокол", схвалював ці його думки тоді, коли їх не схвалював Микола Костомарів і написав статтю „Україна", яку Герцен надрукував у „Колоколє". М.Костомарів у цій статті заявив: „Нехай же ні москалі, ні поляки не називають своїми земель, заселених нашим народом".

(Продовження буде)

ВІСТІ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

Ч. 6 БЕРЕЗЕНЬ 1981

Ще один аспект діяльности

На останніх загальних зборах Українського Музею А.Натина зауважила, що було замало контактів між управою Музею і членами його. Цей закид може стосуватися кожної організації, члени якої перебувають у різних стейтах Америки. Важко і коштовно було б членам такої організації відвідувати всі членські осередки і зустрічатися. Натомість існують можливості особистого контакту між членами управи Музею і членами його, які живуть у тому ж місті або районі. Ініціятива зустрічів може однаково виходити і від членів і від управи. Члени Музею можуть листовно або телефоном порозумітися з членами управи чи домовитися про зустріч.

Зувага А Натини справедлива, якщо її дещо узагальнимо і ствердимо, що в житті українців у Америки бракує організованих рамок для зустрічів наших людей, для плекання товариського життя. Прийняття у приватних домах надто коштовні, вимагають багато часу й зусиль від господині, тому їх рідко хто може влаштувати. Зрештою вони обмежуються до того самого, радше вузького кола осіб. У західніх суспільствах існують товариські потреби своїх членів і рівночасно відіграють певну громадську ролю. Вони часто допомагають різним інституціям і акціям своїми зібраними пожертвами, також формують громадську думку.

Український Музей у Ню Йорку не є й не може бути товариським клюбом, проте він об'єднує ідейно споріднених осіб, які розуміють вагу культури і мистецтва і рівночасно є досить жертвенні, щоб їх матеріяльно підтримати. Було б дуже важливо, щоб вони мали часті нагоди особисто знайомитися і так утворити своє середовище.

Управа Українського Музею має в своїх плянах улаштовувати такі нагоди для зустрічів. У великих музеях на відкриття виставок, які відбуваються з певною парадністю „gala", приходять найвидатніші представники світу мистецтва, науки, політики. Відкриття виставок в Українському Музеї повинно також стати культурною подією в нашій громаді, яка своїм рівнем і стилем притягла б членів і нечленів Музею. Також інші програми — доповіді, фільми, концерти, зустрічі з мистцями, мають служити культурним і товариським потребам їх відвідувачів і об'єднувати їх.

Музеї в Америці відіграють активнішу ролю в загальному культурному житті, ніж у країнах Европи. Тут вони не тільки зберігають історичної чи мистецької вартости об'єкти і показують їх публіці, але влаштовують різноманітні виховні, освітні і навіть розривкові програми. В американських музеях часто висвітлюють фільми, читають доповіді на теми з різних ділянок культури і науки, відбуваються вечори читання поезії влаштовують екскурсії. Все це допомагає створенню певного середовища людей, споріднених своїми зацікавленнями.

На ближчий час управа Українського Музею заплянувала такі зустрічі своїх членів, імпрези і концерти:

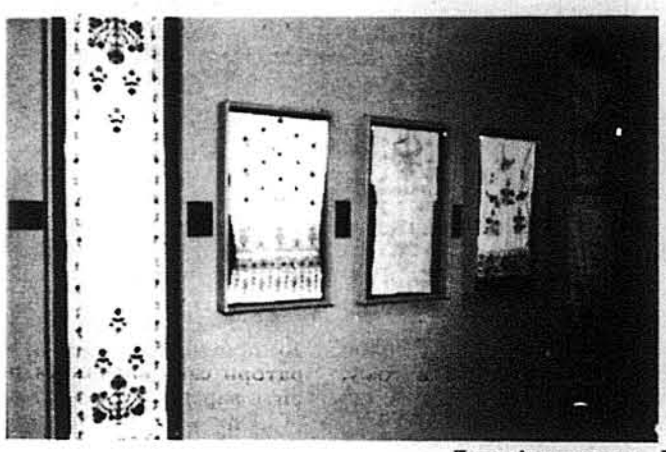
14-го березня в Українському Інституті Америки відбудеться товариська зустріч членів і приятелів Музею — будуть вшановані усі меценати, які пожертвували Музеєві по 1000 дол. і більше. Їм будуть вручені дереворізи мистця Якова Гніздовського з написом, у якому буде висловлена вдячність Музею. Буде концертна частина і прийняття.

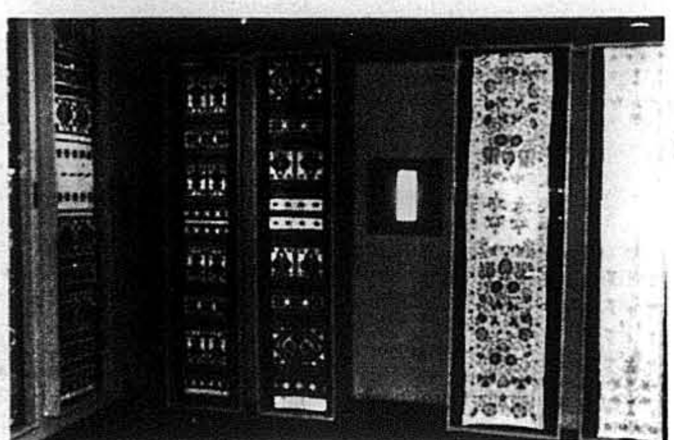
Так само після концерту Павла Плішки, Андрія Добрянського, Томи Гринькова і Галини Стрілець, що відбудеться 4-го квітня і прибуток з якого призначений на розбудову Музею, буде зустріч з мистцями-виконавцями.

В минулому були прийняття в гостинних домах панства Грабарчуків і Матківських з метою зібрати певні фонди для Музею. В цьому році заплановано подібні прийняття в містах Ню Йорку і Прінстоні, Н.Дж. Звичайно такі зустрічі збирають понад сотню цікавих і вартісних осіб, відданих справі розбудови нашого культурного осередку.

Всі ці прийняття, зустрічі й імпрези спричиняться до того, що наш Музей — за американськими зразками — стане осередком пожвавленого культурного життя української громади.

Б.Ц.

Деталі виставки „Українські рушники"

Меценати Українського Музею

СКЛАЛИ ПОЖЕРТВИ В СУМІ 1000 ДОЛ. І БІЛЬШЕ, БУДУТЬ ВШАНОВАНІ НА ВЕЧОРІ В СУБОТУ 14 БЕРЕЗНЯ.

Надія і д-р Зенон Матківські — 3,750 дол. Марія і Антін Муровані — 2,000 дол., Оксана і Богдан Рак — 2,000 дол., Анна Никифоряк — 1,500 дол., Анна і Володимир Рак — 1,500 дол., Марта і Богдан Цимбалісті — 1,435 дол. По 1000 дол.: Юрій Витанович, Діяна і д-р Іван Гинанськиі, Ольга і Мирон Гнатейки, Наталія і Іван Даниленки, Ірена Кашубинська, д-р Константин Кебало, Лідія і Василь Кий, Ірена і Лев Кушніри, Люба і Володимир Палешевські, Анна і Ярослав Плескуни, Іванна і Степан Рожанковські, д-р Климентій Рогозинський, Клявдія Салук, д-р Юрій Трухлий, д-р Борис Филипчак, Людмила і Михайло Черешньовські, Український Конгресовий Комітет Америки, Український Народний Союз, Українська Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" у Ню Йорку.

Округи і Відділи Союзу Українок Америки, які стали меценатами Українського Музею, будуть відзначені на XIX Конвенції СУА у травні 1981 року.

ЧЛЕНСЬКА ЗАЯВА

Бажаю (-ємо) стати членом (членами) Українського Музею в Нью Йорку в такій категорії: (прохаємо зачеркнути):

Звичайний член	$ 25.00 річно ☐
Пенсіонер	10.00 річно ☐
Студент	10.00 річно ☐
Родина (батьки і діти до 18 р. життя)	50.00 річно ☐
Допомагаючий член (родина або особа)	100.00 річно ☐

Прикладаю добровільну пожертву в сумі ....

Коли добровільні пожертви досягнуть суми $500.00, жертводавець буде іменований *добродієм* Українського Музею. Коли пожертви досягнуть $1,000.00, жертводавець стає *меценатом* Українського Музею. Жертводавець, що дасть $5,000.00 стає *фундатором* Українського Музею.

Щоби мати право голосу на загальних зборах Українського Музею, жертводавці добродії, меценати і фундатори мусять стати членами музею, складаючи свій річний членський внесок.

Добродій	$ 500.00
Меценат	1,000.00
фундатор	5,000.00 і більше

Пожертви для Українського Музею можна відтягнути від прибутків при виповнюванні податкових форм (tax exemption)

Name .... (please print)
Address ....
....
Tel: ....
дата ....
підпис ....

Ім'я і прізвище ....
по-українськи, друком

Чеки просимо виповняти на: The Ukrainian Museum
203 Second Avenue
New York, N.Y. 10003

МУЗЕЙ ВІДКРИТИЙ

П'ять днів на тиждень (від середи до неділі включно) від 1 до 5 год. по полудні. Вступ для дорослих 1.00 дол., діти і пенсіонери — 50 центів, члени Українського Музею безплатно.

Голова Управи Українського Музею (ліворуч) д-р Б. Цимбалістий і проф. Ю. Шевельов, член Музею, на відкритті виставки „Українські рушники".

Нові члени Українського Музею

(від 1-го листопада до 31-го грудня 1980 року)

Український Музей має наступні категорії членів: допомагаючі (річний внесок 100 дол.), родини (50 дол.), звичайні (25 дол.), пенсіонери (10дол.) і студенти (10 дол.)

Допомагаючі: Д-р Ол.Лятишевський, Ню Йорк.

Родини: Д-р Юрій Гамота і родина, Рестон, Вірджінія; Марта і майор Орест Качмарські, Феєтвіл, Каролайна; Вікторія і Володимир Клоси, Сієтл, Вашінґтон; Марія і д-р Володимир Когутяки, Ютика, Н.Й; Мирон Комар і родина, Людонвілл, Н.Й.; Віра і Василь Ліщинецькі, Парма, Огайо; Дарія і Василь Оріховські, Сомерсет, Н.Дж.

Звичайні: стейт Ню Йорк: Д-р Я.Ґулзяк, Сиракюзи; Ірена Запаранюк, Ютика; Олена Морозович, Боффало; Наталія Пруц, Баффало; Ярослав Плескун, Бейсайд; д-р Ростислав Сочинський, Бруклин; Алла Трохимчук, Бронксвілл; Ірена Юрків, Рочестер; Ліліян Юдич, Бруклин.

Стейт Ню Джерзі: д-р Стефанія Гук, С.Орандж; д-р Роман Керницький, Колтс Нек; Іка Кознарська-Касанова, Джерзі Сити; Віра Яворська, Ірвінґтон,

Інші стейти: Олена Воскобійник, Стейт Колеж, Па; Лідія Гузар, Ню Касл, Дел; Лінда Ґузар, Дел.; Марія Грушкевич, Клівленд, Огайо; Марта Гімбель, Дел.; д-р Богдан Панасюк, Вейнбург, Огайо; д-р Тамара Панчак, Ливонія, Мич.; Марія Ріпецька, С.Голланд, Ілл; д-р Роман Смик, Кол Ситі, Ілл; Марія Турчин, Ріно, Нев.; д-р Ореста Фединяк, Чикаго, Ілл.; д-р Татяна Цісик, Філядельфія, Па.

Канада Наталка Гузар, Торонто; Ірена Тимошенко Торонто.

Пенсіонери: Стейт Ню Йорк: Софія Барусевич, Кергонксон; Лідія Васьків, Ню Йорк; Володимир Величко, Ютика; Володимира Величко, Ютика; Любов Княгиницька, Ютика; Надія Кокольська, Вудсайд; о. Я.Лукашевич, Ютика; Наталія Лукашевич, Ютика; Елеонора Паскале, Стетен Аленд; Володимира Смик, Ютика; Ярослава Томич, Ютика; Павлина Чеиеринська, Ни Йорк Ярослав Яцковський, Ютика

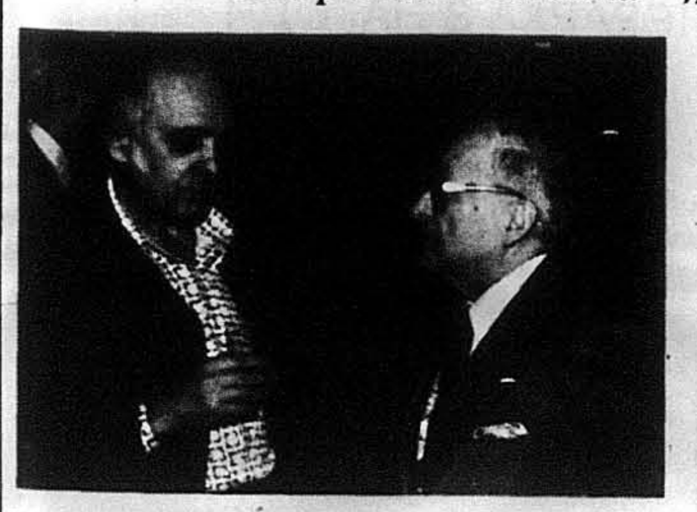
Стейт Ню Джерзі: Михайло Кузів, Сомерсет; Ярослав Ощудляк, Гайленд Парк; Степан Ріпецький, Волдвук; Лука Старанчак, Сомерсет;

Інші Стейти: Стефанія Климишин, Воррен, Мич; Михайло Костів, Ґардіна, Каліф.; Зиновій Онишкевич Риджфілд, Конн.; Ярема Попель, Клівленд (виплатив за 5 років); Марія Сем'янчук, Рівер Форест, Ілл.; Неоніля Ферко, Гамтремк, Мич.; Марія Цісарук, Воррен, Мич.; Ярослав Цюк, Філядельфія, Пенн.;

Відділи Союзу Українок Америки (членський внесок — 100 дол) 29-ий Відділ (Чікаго).

За останні два місяці 1980 року до Українського Музею приєдналися: один допомагаючий член, сім родин і 53 члени. Всього 1980 року приєдналися 211 нових членів.

Відкриття виставки „Українські рушники"

Члени Українського Музею Б. Бойчук (ліворуч) і Б. Чайківський.

Голова СУА І. Рожанковська і член Музею д-р М. Кознарська

У святковому настрої пройшло відкриття виставки рушників в суботу, 21-го лютого 1981 року. Хоч відкриття було призначено на 7-му год. вечора, численні гості поприходили значно раніше, щоб оглянути виставку. Що вдень побували дві американські дослідниці одна фахівець текстильних виробів, друга — вишивок. Серед гостей переважали члени Українського Музею з Ню Йорку і околиці. Також були американські музейники: Валерія Гребічек, заступниця директора American Museum of Natural History, Елізабет Колмен, куратор текстильних виробів з Бруклинського Музею, і її помічниця п-ні Ковалів, Роберт Бертон з N.Y.State Council of Arts.

По мистецькому оформлена виставка показує 51 рушник з різних місцевостей України, найстарший з них з кінця 18 століття з Полтави.

Від імени управи Музею виставку відкрив голова управи д-р Богдан Цимбалістий, який сказав, що відкриття кожної нової виставки для Музею є святом. Він привітав численних присутніх і висловив сподівання — в майбутньому, коли Український Музей здобуде велике приміщення, бачити на відкриттях ще більше людей.

Д-р Цимбалістий подякував Оксані Грабович, кураторові Музею, за підготовку виставки і каталогу; Зенонові Фещакові, що допоміг у проєктуванні виставки; Проф.Ренаті Голод-Третяк за поради щодо тканини споріднених з рушниками в інших культурах, і Любові Волинець за написання розділу в каталозі „Українські рушники в народному мистецтві та в обрядах". Робота цих людей, інших працівників Музею та ще кількох добровольців принесла добрі наслідки завдяки тому, що директор Музею Марія Шуст уміло координувала працю та щедро вкладала власні зусилля.

Д-р Цимбалістий нагадав про значення рушників у житті українців, згадав, якою популярною стала пісня „Рушничок", що віддзеркалює взаємини між матір'ю і сином. Промовець закінчив такими словами: „Ми люди XX століття, оглядаючи рушники, відчуваємо споріднення з нашими предками".

Підготовка виставки забрала багато енергії і часу у працівників Музею: Дарії Байко, Ірени Волосянської, Лесі Ґайдич, Олега Данилюка і Романа Кордуби. Допомагали добровольці: Бронислава Ковалів, Анна Никифоряк і Олена Певна. Володимир Папуга майстерно побудував вітрини, в яких красуються рушники. Доброволець Орест Федун наладнав апарат для автоматичного показу прозірок - у супроводі озвучених пояснень англійською й українською мовами. Марта Зєлик підібрала прозірки, склала текст пояснень і начитала їх на стрічку.

Товариська зустріч була приємною частиною відкриття виставки. Різноманітна перекуска була приготована по-мистецькому стараниям пань: Марії Даниш (господиня прийняття), Ольги Літепло, Полі Книш, Гени Корчинської і Теклі Гусяк.

Зліва направо: журналістка Гелен Сміндак, Йосиф Сміндак, В. Бойчук, Г.Сміндак і Валерія Гребічек, заступник директора American Museum of Natural History.

КАТАЛОГ ДО ВИСТАВКИ „УКРАЇНСЬКІ РУШНИКИ"

До виставки „Українські рушники" випущені каталоги українською й англійською мовами. Розділ „Рушники і мандилі - подібність у їх призначенні та символиці" написала Оксана Грабович. Розділ „Українські рушники в народному мистецтві та в обрядах" написала Любов Волинець. Каталог ілюстрований чорно-білими і кольоровими фотографіями, що їх виконали Л. Майстренко, З.Мачула, О. Старостяк і Д.Стахів. Художнє оформлення каталогу — Марія Шуст.

Каталог цікавий не тільки для відвідувачів Музею, але й для всіх, хто цікавиться українською культурою і любить по-мистецькому оформлені книжки-альбоми з гарними ілюстраціями. Ціна каталогу 4.50 дол., для членів Музею — 4 дол. Каталог можна виписати з Музею, зазначаючи, якою мовою замовець хоче придбати каталог.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ РОЗБУДОВУЄ КОЛЕКЦІЮ ПИСАНОК

Український Музей звертається до українців, які самі пишуть писанки, або мають традиційні писанки, допомогти збагатити своїми подарунками музейну колекцію українських писанок.

Музей потребує писанок з традиційними взорами та символами з різних районів України. Писанки можна надсилати до Музею поштою або приносити особисто.

Жертводавці

(від 1-го листопада до 31-го грудня 1980 року)

Меценати (1,000 дол.): Ірена Кашубинська.

Добродії (500 дол.): Палагія і Вілліям Кучкуди; Анна і Ярослав Плескуни; Зиновія і Володимир Сидораки; Марта і Богдан Цимбалісті (685 дол.); Округа СУА — Детройт; 11-ий Відділ СУА (Трентон); 47-ий Відділ СУА (Рочестер) (515 дол.); 82-ий Відділ СУА (Ню Йорк).

Пожертви надійшли від таких осіб і організацій: 400 дол. — Софія і д-р Олег Кудрики; 300 дол — 86-ий Відділ СУА (С. Орендж); 250 дол. — д-р Осип Данко; 200 дол. — 64-ий Відділ СУА (Ню Йорк); 150 дол. — Володимир Пізнюк; 120 дол. — д-р Марія Кознарська; по 100 дол. — Люїса Сакс, Рената і Олег Третяки, Андрій Сорнобіль, 38-ий Відділ СУА (Денвер), 76-ий Відділ СУА (Воррен); по 50 дол. — Ірена і Лев Борщ, д-р Ігор Ґалярник з родиною, Марта Крамарчук, Дарія і Микола Лебедь, Лідія і Роман Придаткевичі, 117-ий Відділ СУА (Сіяттл); 31.40 дол. — Марія Оленська; 30 дол. — Таня і Ростислав Шутери; по 25 дол. — д-р П. Т. Демус, Татяна і Вілліям Дідошаки, д-р Іван Кіндрат, Володимир Король, 34-ий Відділ СУА (Коговз), 89-ий Віділ СУА (Керкгоксон); 20 дол. — О. Ощудляк, 47-ий Відділ СУА (Рочестер); по 10 дол. — Роман Грабець, д-р Степан Ничай, Володимир Семенина, Атанас Слюсарчук, Йосиф Ярема, 5-ий Відділ СУА (Детройт); 9 дол. — Стефанія Ліськевич; по 5 дол. — Зиновія Воробець, А. Ключко, Я. Ніщененко, Г. Олійник; 2.20 дол. — Юрій Юрчишин.

З вражень від нової виставки

Мабуть більшість з нас з дитинства звикла до вишитих рушників у побуті, але мало хто задумувався над обрядовою ролею їх, стародавністю традицій, реґіональною різноманітністю.

Виставка „Українські рушники" та ще й каталог до неї відкривають очі. Багатство візерунків і кольорів яскраво виділяється на білому чи світлосірому тлі; рушники здебільшого показані на всю довжину. Виставка зроблена професійно; рушники не забивають один одного.

Перше враження — ряд рушників, і кожний гарний. Уважніше розглядання відкриває особливості рушників з різних місцевостей України: темнуваті барви вишивок з західніх місцевостей; біла мережка або вишивки червоними нитками з Полтавщини. Зачаровують чудові темночервоні пави з околиці Києва, репродукція рушника XVIII-го століття. На рушниках з Поділля вишивки позолоченими нитками.

Деякі рушники 1920-30 рр. цікаві тим, що на них вишиті написи, які поєднують релігійні та політичні ідеї.

Л.Д.

ПЛЯНИ МУЗЕЮ НА БЛИЖЧИЙ ЧАС

В суботу, 14-го березня — Вечір вшанування меценатів Українського Музею, о год. 5-ій по пол., в Українському Інституті Америки, 2 Іст 79 вулиця в Ню Йорку.

У програмі: передання дереворізу Якова Гніздовського індивідуальним меценатам і концерт: проф. Таїса Богданська — фортепіяно, Марія Муранова - сольоспів, Лідія Крушельницька - мистецьке слово.

Після програми товариська гутірка при перекусці.

В неділю, 5-го квітня — Концерт для придбання фондів для Музею відбудеться о 3-ій год. по пол. в Ню Йорку в приміщенні Нюйоркського університету Eisner and Lubin Auditorium 566 La Guardia Place (біля Вашінгтон Сквер Парку).

В концерті виступають без винагороди солісти Метрополітальної опери Павло Плішка й Андрій Добрянський, Галя Стрілець - скрипка і Тома Гриньків - фортепіяно.

Після концерту о 5-ій год. по пол. у приміщенні Філіпп Прайс Меморіял Лаундж відбудеться товариська зустріч.

Квитки на концерт (ціна 12, 10 і 8дол) можна купувати або замовляти поштою від 3-го березня в Українському Музеї; в крамниці „Арка", 48 Іст 7 вул, Ню Йорк 10003, тел.473-3550; або в крамниці „Дніпро, 698 Сенфорд Аве, Нюарк, тел (201) 373-8783. У день концерту квитки можна купувати в касі біля залі. Квитки на товариську зустріч (по 10 дол.) можна купувати в тих же місцях.

В суботу, 21-го березня — Відкриття виставки українських писанок, що триватиме до 14-го червня ц.р.

Уже четвертий раз Український Музей на весні влаштовує виставку писанок, кожного разу різну. Писанки завжди притягають до Музею відвідувачів і знаходять відгук в американській пресі.

В суботу, 28-го березня — Демонстрація писання писанок від 1-ої до 5-ої год. дня.

Неділя, 29-го березня, і неділя, 5-го квітня — Курси писання писанок для дорослих, по два заняття: від 9-ої год. ранку і від 1-ої год. дня.

Субота, 4-го квітня, і неділя, 12-го квітня — Курси писання писанок для дітей.

У травні — відкриття виставки килимів у Філядельфії в Balch Institute of Ethnic Studies.

ВИДАЄ УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

Редагує Комісія Преси і Публікацій
Адреса: 203 Second Ave., New York, N.Y. 10003

ВШАНУВАЛИ ПЕРВОІЄРАРХА З НАГОДИ 89-их УРОДИН

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ

Заходами місцевого Відділу Українського Патріярхального Товариства, за благословенням Архиєпископа і коадьютора Мирослава Любачівського у неділю, 22-го лютого, 1981 року відбулося торжественне відзначення 89-річчя народження Блаженнішого Патріярха Йосифа.

Того ж дня в 12-ій год.вполудне у катедрі Непор.Зачаття Пречистої Діви Марії Архиєпископ коадьютор Мирослав в асисті о. шамбеляна Роберта Москаля і сотрудника катедри о.Томи Саюка відлсужили торжественну Святу Літургію у намірені Патріярха Йосифа. Під час Літургії співав катедральний хор під дириґентурою Осипа Лупаня. По відспіванню многоліттвія хор і миряни відспівали „Молитву за Патріярха".

У Св.Літургії взяли участь: духовенство, сестри, представники місцевих товариств і організацій та біля 3,000 вірних. На фронтових місцях у катедрі виділи прапори організацій і товариств — ветеранів, пластунів, СУМ-А,ОДВУ та інших.

Після Св.Літургії в 2-ій годині відбулась в катедральній залі святочна академія в пошану Блаженнішого Патріярха. В півторагодиновій програмі взяло участь біля 600 місцевих і позамісцевих гостей. У просторій залі передні місця зайняли: Архиєпископ коадьютор Мирослав, парох катедри о.шамбелян Р.Москаль, о.д-р Іван Біланич, генеральний вікарій о. проф. Михайло Пиріг, о. митрат Василь Головінський, о.митрат Зенон Злочовський, о.крилошанин Тома Бариляк, о.Тома Саюк, о.Роман Мірчук, о.Пелех (емерит), сестри, представники місцевих товариств і організацій.

Академію відкрив голова місцевого Відділу Патріярхального Т-ва д-р Володимир Бачинський. Двоє шкільних дітей — Леся Головчак і Роман Люба — віршем Ірини Савицької привітали Ювілята і зложили китиці квітів під портретом Патріярха на естетично удекорованій сцені. Над портретом поміщено напис „На многія літа, наш Патріярше! 1892-1981 рік".

Святочне слово виголосив генеральний вікарій о. д-р І.Біланич. Він коротко переповів життєпис Блаженнішого Патріярха, його заслуги як ректора Богословської Академії у Львові як науковця, як послідовника Слуги Божого Митрополита Андрея. Згадав багатогранну працю Патріярха на волі та закликав до вірности йому. Присутні нагородили доповідача довготривалими оплесками. Скрипкове сольо „Алеманда" муз С.Баха виконав Петро Прус. Наталка Ковалишин продеклямувала вірш Богдана Стефанишина „Незламному Ісповідникові Віри". Соліст тенор Іван Гош проспівав „Владико неба і землі" з опери „Запорожець за Дунаєм, при акомпаньяменті проф.Зої Маркович. Загальнознаний філядельфійський чоловічий хор „Прометей" під дириґентурою Михайла Длябоги заспівав „Тобі, Всевишній" муз.Бетговена і „Блажен Муж" А.Гнатишина в супроводі піяністки І. Пелех.

Юліян Головчак прочитав текст ґратуляційної телеграми до Патріярха Йосифа, який присутні схвалили оплесками. Голова Відділу В.Бачинський подякував виконавцям програми і численним присутнім за участь в академії. Многолітсвієм Ювілятові і відспіванням „Молитви за Патріярха" закінчено під кожним оглядом успішну святочну академію.

Р.Я.

ПІТСБУРҐ

Пітсбурґ і Західня Пенсильванія вже десять років відзначають радісну подію — день народження Патріярха Йосифа. Цьогорічне відзначення відбулося у неділю, 22-го лютого, заходами управи Окружного Осередку Українського Патріярхального Товариства на західню Пенсильванію, що його очолює відомий громадський і церковний діяч інж. Сидір Тимяк.

О год. 3:30 по пол. о. монс. Михайло Польовий, парох церкви св. Івана Хрестителя, та о. монс. Ярослав Данильчук, декан Пітсбурґського деканату, відправили молебень у намірені Блаженнішого Патріярха Йосифа, після чого в церковній залі відбулася друга частина програми, яка складалася із трьох доповідей та схвалення привітального листа Ювілятові.

Михайло Баран, заступник голови місцевої управи Патріярхального Товариства, відкрив святочні сходини та привітав близько 85 мирян, між якими були теж православні, та президію, в якій, крім вищезгаданих отців, був теж о. крилошанин Василь Джиджора, парох церкви св. Юрія на північний Пітсбурґ; д-р Василь Яцун, проф. Пітсбурґського університету; адвокат Лі Ґрімм, представник Ліги Українців Католиків, та інж. Сидір Тимяк.

Після молитви, що її провів о. Польовий, адв. Ґрімм у короткій доповіді англійською мовою підкреслив значення Патріярхату для Помісної Української Католицької Церкви і для українського народу в церковно-організаційному і релігійно-освітньому аспектах.

Патріярхат, — сказав Ґрімм, — зміцнить престиж Української Церкви й народу корисною для них систематизацією церковно-релігійного життя, піднесенням і ширенням католицької освіти серед світських і буде спонукою для юнаків до вибору священичого звання. Важливі кроки до цієї мети вже зроблено. Перший Синод українських католицьких ієрархів у Римі, що є виключно заслугою Блаженнішого о. Йосифа, — це завершення першої сталії до цієї мети.

Отець декан Данильчук у своїй привітальній промові, виголошеній бездоганною українською мовою, підкреслив духову велич Первоієрарха Блаженнішого о. Йосифа і порівняв його історичну ролю серед українського народу до ролі Мойсея, сказавши: „Як Мойсей вів свій нарід до обіцяної землі, так і наш Патріярх веде Українську Католицьку Церкву, а з нею і нарід до їхнього кращого майбутнього. І подібно як був бунт проти Мойсея, так і тепер не всі хочуть розуміти доцільність провідної мети Патріярха Йосифа.

Але й від нас Бог вимагає, щоб ми в любові і єднанні жертвенно служили тим ідеалам, яким служить Блаженніший Йосиф. За це прийде нагорода: об'єднання Української Католицької Церкви в діяспорі патріархатом з Українською Католицькою Церквою у відродженій вільній Україні".

Останнім доповідав інж. Сидір Тимяк. Він вказав на те, що керма УКЦ у XX сторіччі пов'язана з особами двох велетнів: Слуги Божого Митрополита Андрія і Блаженнішого Патріярха Йосифа. Обох їх єднає ідея помісности УКЦ. За неї вони карались на засланнях, де висвячували епископів для забезпечення ієрархічної тяглости цієї Церкви в Україні.

Щоб підтримати живучість помісної УКЦ в ЗСА і Канаді, Митрополит Андрей подбав про священиків і епископів у цих країнах, а для загального росту й зміцнення помісности відбув синодальні наради у Львові в 1927, а у Римі в 1929 році. Журнал „Нива", пишучи про це, навів головні постанови нарад: „УКЦ мусить об'єднати всі розкинені частини і поодинокі епархії, що досі жили чи починають жити своїм власним життям на шкоду цілости, і тим чином створити одну міцну зорганізовану цілість унутрі й назовні під зглядом літургічним, обрядовим і дисциплінарним".

Тоді, між іншим, вирішено, залишити кандидатам на священиків у кожній дієцезії свободу вибору одруженого або неодруженого священичого стану; прийнято одну редакцію тексту Літургії св. Івана Золотоустого з забороною її зміняти; вирішено споминати Митрополита в Св.Літургії тощо. Таким чином зміцнено органічний зв'язок УКЦ на всіх місцях її існування, і цей зв'язок є саме суттєвою ланкою помісности.

Блаженніший Патріярх Йосиф, — сказав Тимяк, — після 18-річного заслання вкладає всі свої зусілля, щоб цю помісність рятувати від її квоління в діяспорі шляхом завершення структури УКЦ патріярхатом. Здійснювання цієї ідеї переходило різні фази тяжкої боротьби. В 1971 році в Загорську московський патріярх Пімен у присутності представників Ватикану „анулював унію", скасовану совєтським урядом на нелегальному „соборі" у Львові в 1946 р., та договорювався з ними про автокефалію для православної Церкви в Америці під назвою „Ортодокс Черч ін Америка", а відносно східних католицьких церков пропонував їх злиття в одному „котлі" під назвою „Бизентайн Кетолік Черч ін Америка".

Цим пляном він бажав відірвати УКЦ у діяспорі від матірного обряду Київсько-Галицької Церкви і знищити її у діяспорі. Та до цього Боже Провидіння не допустило. Довгі й напружені (хоч це не цілком закінчені) старання Патріярха Йосифа увінчались успіхами.

В минулому році Папа Іван Павло II скликав Надзвичайний Синод для вибору коадьютора та затвердив діяння Звичайних Синодів у майбутньому. На першому з них уневажнено т. зв. „собор" у Львові в 1946 році, номіновано кандидатів на митрополичий і епископські престоли, намічено плян відзначення 1000-річчя християнства в Україні та інше. Українці католики вірять, що в недалекому майбутньому прийде завершення останньої фази здійснювання ідеї помісности УКЦ, тобто формальне визнання для неї патріярхату.

Схваленням привіту для Патріярха, молитвою і відспіванням „Многая літа" закінчено цю багату, корисну й цікаву змістом програму. Після програми присутніх гостили кавою і солодким.

Василь Яцун

НЮ ГЕЙВЕН

Колись давно написав Василь Щурат, поет і літературознавець, глибокі слова роздуму про своїх земляків-українців: „Дорогою тисячоліть ішла людина і кликала Бога, Бога Бога! І дійсно. Бог повів людину дорогою тисячоліть, дав їй найкращу землю, що зветься Україна; розвивав той український народ, охрестив його в Дніпрі, дав українському народові його, ним вироблену Українську Церкву і богослужителів."

Різні були часи. Розсіяв український нарід чомусь по всьому світі, але не забув про нього. Українцями в Америці заопікувався Слуга Божий Митрополит Андрей Шептицький; по тій дорозі йде наш Патріярх Йосиф Сліпий.

Ми, вірні Української Католицької Церкви, зібрались у своїй церкві, в Ню Гейвені, для молитви. Могутньо співає церковний хор; несеться піснею молитва і високо над горами, над морями лине до рідного краю, до Львова. Лине і до Риму, до того, про котрого молимось, — до нашого патріярха Йосифа Сліпого. Молимось про його здоров'я. Дякуємо Богові, що післав Українській Католицькій Церкві його на дорозі її тисячоліття.

Молодий Йосиф Сліпий десятки років тому вирішив бути священиком. Трудна це дорога – бути добрим українським священиком. Бог прийняв його рішення. Не знав тоді молодий юнак ще свого шляху. У нашій церкві Бог визначив йому дорогу. Бог дав йому сильну волю і великий розум. Мабуть десь у 1941-1942 роках сказав Владика до свого секретаря у канцелярії св. Юра у Львові: „ Мені вже не довго". Тоді він не чувся добре. Не знав тоді, мабуть, Божого призначення. Сорок років поминуло з того часу — він живе і працює для Української Церкви.

І він з великим трудом вивів свою улюблену Церкву на патріярший шлях. Сильна воля і віра, що це правильна дорога, кріпила його для нашої Церкви.

Нині Йосиф Сліпий — наш Патріярх. На дорозі тисячоліття Української Католицької Церкви ми заспівали йому „Многая Літа" і „Боже, вислухай благання".

По полудні був концерт у пошану Патріярха Йосифа. Багато, багато вірних. Свято відкрив мгр М.Бойко, голова Патріяршого комітету. Пісню „Іже Херувими" співав ансамбль „Промінь". У доповіді о. Л.Любинський якнайкраще накреслив шлях Патріярха Йосифа Сліпого на службі Богові й українському народові.

Для тих, що не добре розуміли українську мову, доповідь виголосив по-англійському о. Флориді. Лариса Гладка гарно виголосила вірш Стефанишина.

Амсамбль „Промінь" малий — всього 12 осіб, але величний. Дириґент Богданна Волянська привезла його з Ню Йорку. Співають у ньому молоді дівчата і хлопці. Виконують з глибиною чуття і вмінням усі пісні. І знову на дорозі тисячоліття пісня гетьмана Мазепи про чайку небогу. Голоси і слова виливаються з уст-сердець цих юних співаків з найбільшою чайчиною просьбою, як вона в'ється, об дорогу б'ється.

Це пісня про Неньку-Україну, котра, як та чайка при дорозі, довго б'ється за своїх дітей, за український нарід. І, думається, що так саме співали ті Маківки і Лисоні; юнаки під Критами, під Базарами і під Бродами, — ціла Україна. Ансамбль „Промінь" — це молодь тут народжена, а як до болю гарно вони проспівали! Бо вони — плоть від плоті українського народу. Вони на дорозі нашої тисячолітньої історії...

П.Витвицька

Черговий успіх д-ра О.Сас-Яворського

Про пекучу потребу виходити з вузького етнічного кола, нав'язувати зв'язки, здобувати приятелів і ширити правду про Україну у світі не приходиться говорити. Про такі відрадні явища ми часом довідуємося з української щоденної преси. Однак, у нашій широкій діяспорі є люди, які живуть далеко від громад і все ж таки виконують дуже корисну і велику працю для української справи. Проте, саме тому, що вони відокремлені, про них і їх працю наша громада мало що або й зовсім нічого не знає. Одним із них є д-р Олександер Сас-Яворський, який від років живе в Абевіллі, стейт Луїзіяна, і працює там як вільнопрактикуючий ветеринарний лікар. Свого часу в 1957 році своєрідною сенсацією був його виступ на телевізійній програмі „Запити, варті 64.000 долярів", про що тоді широко писала вся англомовна й українська преса. Це зробило д-ра Сас-Яворського відомим не тільки в Америці, але й у світі і спричинилося великою мірою до популяризації українського імени і ветеринарної професії. Д-р Сас-Яворський здобув за свої влучні відповіді на питання з американської історії нагороду в сумі 128 тисяч долярів. На жаль, через несумлінність організаторів імпрези він дістав лише частину виграшу, з якої половину подарував на українську школу в Ню Йорку.

Свого часу Сас-Яворський брав активну участь в американському політичному житті і кандидував на сенатора у стейті Люїзіяна (для перемоги бракувало йому дуже малої кількости голосів).

З великим успіхом виступав він у різних університетах, де ставили йому питання із американської історії. У квітні 1980 року Фундація свободи при Веллі Фордж у Люїзіяні відзначила його почесною медалею Джорджа Вашінґтона за антитоталітарну діяльність. Це відзначення одержав він за свою, з черги вже другу, книжку „Сас-Яворський Пейперс", яка стала не тільки дуже популярною книжкою, але навіть обов'язковою лектурою в школах стейту Люїзіяна. У цій книжці і своїх виступах він остерігає, що молоді американці непоінформовані або, що гірше, зле поінформовані про комунізм. Дати їм правду про комунізм, зазначає він, і ми не будемо платити дорогої ціни. Метою Совєтського Союзу, пише автор, є володінням світом. Це — продовження російської імперіялістичної політики, яка триває - вже понад 200 років. Наш найбільший ворог — це наша іґнорація. Американці, що жили довгий час у безпеці, не хочуть вірити, що і тут в ЗСА, може статися те, що сталося в інших країнах з іншими народами.

Певні американські кола висунули недавно кандидатуру д-ра Сас-Яворського на лавреата Нобелівської нагороди миру, підкресливши, що він гідний цього, бо все своє життя присвятив обороні людських прав і людської гідности. Він уважає, що шлях до збереження миру у світі — це викривання ґльобального ворога гуманности і вільного світу — міжнародного комунізму. „Д-р Сас-Яворський — син української нації, яка принесла в жертву на вівтар свободи гори костей і ріки сліз та крови". — сказано у зверненні до Норвезького парляменту.

Д-р Роман Барановський

Пам'яті д-ра Стефана Гика

Св.п.д-р Стефан Гик

У середу, 4-го лютого цього року, згинув в автомобілевому випадку д-р Стефан Гик. Коли він зранці їхав до своєї канцелярії, нагло ударило його тягарове авто й забило на місці. Це був несподіваний і великий удар для його родини приятелів та пацієнтів.

Покійний доктор, як його знаємо, був працьовитою людиною, спочатку як правник і доцент УВУ, а потім як лікар, який любив свій фах і працю. Він був добрим промовцем, правником і лікарем та науковцем, який написав кілька наукових праць з криміналістики та медицини.

Д-р С.Гик народився 25-го грудня 1912 року в Добромилі, Західня Україна. До гімназії ходив у Перемишлі, де склав матуру з відзначенням у 1931 році. Після матури поступив він на правничий факультет Львівського університету, який закінчив у 1935 році дипльомом маґістра права. В 1946 році закінчив правничі студії доктором права в Українському Вільному Університері в Мюнхені, де став доцентом кримінального права в 1947 році. Д-р Гик викладав, як надзвичайний професор в Українському Технічно-Господарському інституті в Реґенсбурзі у 1947-50 роках.

Під час німецької окупації у 1942 році С.Гик почав медичні студії у Львові, які закінчив докторатом медицини в 1949 році в Ерлянґенському університеті в Німеччині.

Під час медичних студій він запізнався зі студенткою фармації Марією Веремчук, з якою одружився в 1949 році.

Під час медичних студій д-р Гик був медичним директором в переселенчому таборі в Ельванґені. У жовтні 1950 року св.п. доктор еміґрував з дружиною та шестимісячною дочкою Наталкою до Америки.

Тут він відбув один рік інтерншіпу і один рік психіятричної резидентури та нострифікаційні іспити.

Д-р Гик відкрив приватну практику в Джолієті 1953-57 рр., а опісля перенісся до Ґріґсвілл і Мередозії, де працював до останнього дня. Він провадив родинну практику, в якій йому активно допомагала його дружина Марія, яка закінчила додатково ще тут, в Америці, медично-лябораторійні студії і провадила йому лябораторію і фармацію. У цього працьовитого і прикладного супружжя тут, в Америці, народилася друга дочка Софійка. Тепер ці дві дочки дорослі. Пішли вони слідами своїх батьків і закінчили медичні студії та практикують медицину по своїх спеціяльностях.

Обидві дочки вийшли заміж також за лікарів, а д-р Наталка Козак має синка Стефана. Д-р Гик дочекався тільки одного внука, але не міг ним довго втішатися, бо трагічна смерть вирвала з його родини.

Св.п. д-р С.Гик цікавився українським громадським життям, але тому, що жив і працював далеко від українського центру, на жаль, не міг брати в ньому активної участи. Д-р Гик щедро дарував на українські народні цілі, подарував 10,000 дол. на УВУ в Мюнхені.

Покійний залишив у глибокому смутку дружину мгр фармації Марію, дочку д-р Наталку з мужем д-ром Стефаном Козаком і внуком Стеаном, та дочку д-р Софійку з мужем д-ром Яром Ітконеном та цілу медичну громаду.

Похоронні відправи провів о.Леонард Корчинський при участі родини і численних приятелів і пацієнтів у суботу, 9-го лютого 1981 року.

Тіло св.п.доктора спочило на кладовищі в Ґріґсвіллі, де він жив і працював.

Панахиду відправив о.прелат Ярослав Свищук у катедрі св.Николая у Чікаґо в суботу, 14-го лютого.

Д-р Павло Пундій

Христина Ісаїв

ДІЯЛЬНІСТЬ БЮРА СКВУ У МАДРИДІ

Президія Секретаріяту СКВУ та Комісія Прав Людини вислала 12-го вересня 1980 року лист до урядів держав, які беруть участь у Конференції для Справ Безпеки і Співпраці в Европі, в якому з'ясовано, що хоч Україна не брала участи у цій конференції від 1973 до 1975 років і не підписала Прикінцевого Акту 1-го серпня 1975 року в Гельсінках, проте Прикінцевий Акт був підписаний урядом СССР, і тим самим постанови його стосуються України та її народу. Далі з'ясовано заяву вісімнадцяти українських політичних в'язнів написану в літі 1979 року про колоніяльну залежність України та про те, що ця група дала СКВУ уповноваження реалізувати дипломатичну дію виходу України з СССР і створення української самостійної держави. В тім листі СКВУ звертається до держав учасників Перевірної Конференції поставити вимоги урядові СССР:

1. Негайно звільнити всіх ув'язнених членів Української Гельсінської Групи та всіх борців за права людини, які діють в рамках міжнародного права.
2. Негайно припинити ув'язнення поодиноких осіб - як у карних так і в психіятричних установих — за політичні, релігійні чи інші погляди і переконання.
3. Анулювати заборону існування Української Автокефальної Православної Церкви, Української Католицької Церкви, Ради Церков Євангельських Християн - Баптистів і припинити переслідування інших віровизнань.
4. Не обмежувати об'єднування родин та еміграції для всіх без огляду на національність, релігію чи політичні переконання і дозволити еміґрувати тим, хто заявив своє бажання покинути СССР.

Ці вимоги Президії Секретаріяту СКВУ були основними для дії бюра СКВУ в Мадриді.

Для реалізації цих завдань бюро СКВУ розвинуло діяльність у таких ділянках: контакти з делеґаціями країн-учасників конференції, контакти з пресою, радіо, телебаченням та поширення інформації та матеріялів на Мадридську конференцію, співпраця і координація дії з українськими установами, які були приявні в Мадриді в часі конференції, співпраця з українськими дисидентами в Мадриді та співпраця з неукраїнськими неурядовими установами, які діяли в Мадриді.

Між матеріялами, які виставляли, розсилали перед конференцією та роздавали під час конференції були: матеріяли КПЛ СКВУ: збірник п.з. „Україна і Гельсінкський договір: порушення прав людини совєтським урядом" 1975- 1980 роках, англійською мовою, 325 сторінки, брошура „Переслідування членів Української Гельсінкської групи", англійською мовою, 66 сторінки, книжка „Поширення російської мови чи русифікація", праця проф. Ярослава Білінського, 27 сторінок, брошура „Переслідування релігії в Україні совєтським урядом", англійською і французькою мовами; 53 сторінки, меморандум у справі деколонізації, англійською мовою, 21 сторінка, звернення до урядів, які підписали Гельсінкську угоду, з вимогами до мадридської конференції, звернення до неукраїнських організацій, міжнародних і крайових, які займаються обороною прав людини, звідомлення до міжнародних аґенцій та міжнародних журналів із відповідною документацією та пляном нашої дії в Мадриді, звернення до всіх членів американського і канадського урядів з відповідними матеріялами, звернення до Міжнародної Комісії Юристів, звернення до всіх місій при Об'єднаних Націях із документацією, звернення до місії при ЮНЕСКО із документацією, летючка в обороні Церков в англійській мові та вісник СКВУ в англійській мові.

Разом Комісія Прав людини при СКВУ вислала понад 5,000 книжок, брошур та документацій.

Матеріяли Закордонного Представництва Української Гельсінкської групи: „Вісник" ч. 1-7 українською і англійською мовами, брошуру ген. П.Григоренка „Чи заєць збереже себе?" та брошуру д-р Ніни Строкатої про ув'язнених членів Української Гельсінкської групи, (обі праці в англійській мові).

Комітет Гельсінкських Ґарантій для України (Вашінґтон) і Смолоскип" видали: книжку „Рух за права людини в Україні: 1976-1980 рр." англійською, еспанською, французькою мовами, деклярацію Української Гельсінкської групи трьома мовами, список членів Української Гельсінкської групи трьома мовами та летючку в обороні Ю.Шухевича в англійській мові.

Крім цих основних матеріялів у Мадриді перекладено на англійську мову звернення із мордовських і пермських концтаборів з вересня 1980 року, що його підписали О.Бердник, Л.Лук'яненко, Ю.Орлов, Б.Ребрик, М.Руденко, О.Тихий, Д.Шумук, та Щаранський. У бюрі СКВУ в Мадриді також виставлено багато книжок та документів, вишивок та ручних робіт жінок політв'язнів і великі знімки всіх членів Української Гельсінкської групи. Цю виставку оглядали і фільмували пресові аґенції та зацікавлені відвідувачі частину якої та всі друковані матеріяли виставлено для преси і гостей під час пресових конференцій та великого прийняття для офіційних делеґатів публічних членів делеґацій, преси та запрошених гостей.

Діяльність бюра СКВУ і української групи в Мадриді дуже широко коментовано на сторінках еспанської преси, а на українських пресових конференціях і зустрічах були приявні представники і кореспонденти з різних країн світу.

На основі матеріялів, що їх ми мали змогу одержати, і які були публіковані в різних країнах, можемо ствердити що світова преса помістила дуже багато вірних інформацій про українську справу, про акцію українських дисидентів в Україні і на Заході, про порушення урядом СССР постанов Гельсінкської угоди та про діяльність українців на терені Мадриду. Поміщено також різні переплутані чи навіть неприхильні нам голоси, але це нормальне явище, яке не може знеохочувати нас у нашій дії.

У наслідок того, що КПЛ задалегідь вислала матеріяли та точки вимог спрямовані до урядів що підписали Гельсінкську угоду, наші зустрічі в Мадриді з делеґаціями цих країн буле улегшені. Вони мали інформації і під час зустрічей пояснювано деталі, справ, подавано додаткові інформації, щоб видвигнути найбільш основні приклади для сесії чи комітету.

На доказ вистачить переглянути матеріяли всіх виступів, у яких названо українських політв'язнів і окремі проблеми. Різні делеґації підносили питання: ліквідацію Української Католицької та Української Православної Церков, русифікації, звільнення членів Гельсінкських груп, еміґрації тощо. Отже, делеґації, які обіцяли підносити специфічні ділянки, чи згадувати поодиноких політв'язнів перевели це в діло.

Корисною показалася синхронізація звернень і вимог, як, наприклад: петиція вісімнадцяти українських політв'язнів до Об'єднаних Націй відносно деколонізації СССР. Багато проблем, якими турбуються і які видвигають в петиції дисиденти, було порушено в Мадриді в Резолюціях про Деколонізацію Совєтського Союзу, підписану президією СКВУ та координаційними установами білорусів, естонців, литовців та латвійців і доручено асамблеї Об'єднаних Націй в листопаді 1978 року. Ті самі установи разом із організацією туркестанів оприлюднили в жовтні 1980 року меморандум відносно деколонізації Совєтського Союзу, представлений 35-ій асамблеї ОН. Цим меморандумом ми користувалися в Мадриді, як окремим документом, та зсилалися на мандат доручений нам дисидентами.

Ми, при різних нагодах, зустрічалися з делеґатами Америки, Канади, Великобританії, Бельгії, Ірляндії, Голляндії, Франції, Мальти, Еспанії, Данії, Портуґалії, Західньої Німеччини, Авотрії, Італії, Швеції, Швайцарії та іншими. Це перша урядова конференція, де групи, такі як українська, мали змогу нав'язувати офіційні контакти з урядовими делеґаціями, дискутувати з ними наші вимоги і здобути їхню підтримку для наших вимог на пленарних сесіях чи комісіях конференції.

У наслідок висловлених рекомендацій, Марк МекҐвіґен, міністер закордонних справ Канади, у своєму виступі в Мадриді запропонував конференцію експертів для продискутування захисту принципів прав людини та основних свобід, підкреслених в Принципі УІІ-го Фінального Акту Гельсінкі, і аплікацію тих прав в т. зв. Кошику III, включно з питанням вільного руху людей. Канадській делеґації доручено більше детально розробити і уточнити мандат та способи переведення таких зборів.

Показалося, що в Мадриді на форумі Конференції для справ безпеки і співпраці в Европі можна було заторкнути проблеми порушення релігійних, національних, культурних та інших прав людини, поруч із принципами прав людини, економічної та мілітарної перевірки. Потрібною

(Закінчення на стор 5)

ЗАЯВА

Вашінгтонський Відділ Карпатського Союзу приєднується до тих організацій, які покинули наради XIII Конгресу Українців Америки на знак протесту проти порушення статуту і громадських засад цієї організації, проти зруйнування з трудом досягненої консолідації і проти перетворення УККА в одну з партійних прибудівок Визвольного Фронту.

Ми вважаємо, що XIII Конгрес був нелегальний і до доказів нелегальности, які були подані в українській пресі, додаємо ще один з нашого терену. Коли в пресі був опублікований список організацій, які мали право участи в XIII Конгресі, в тому списку не було нашого товариства, хоч воно сплатило приписані вкладки до УККА. Ми звернули на це увагу канцелярії УККА, однак не одержали звідти відповіді. Не маючи певности, що представник нашого товариства буде допущений на Конгрес, ми не вислали делегата, щоб не наражати його на зайву трату часу і грошей.

Ми цілком підтримуємо заходи тих організацій, що поставили собі за мету привернути громадський характер УККА і зробити цю організацію дійсно демократичною і репрезентативною централею американських українців. На наш погляд, ці заходи повинні йти в тому напрямі, щоб УККА ніколи не міг бути опанований будь-якою політичною групою.

Якщо ці заходи не доведуть до бажаних результатів, то наша громада, яка в своїй великій більшості не погоджується з тим, що сталося на XIII Конгресі, повинна відмежуватися від УККА, як партійної організації, щоб не створилося враження, що українське суспільство в демократичній Америці підтримує політичну групу, яка ніколи не визнавала демократичних ідеалів і практик. Крайна пора, щоб наша громада збудилась і поставила рішучий опір намаганням Визвольного Фронту взяти під свою контролю наші громадські організації.

Управа Відділу Карпатського Союзу у Вашінгтоні

В 50-ЛІТТЯ ЖАХЛИВОЇ ТРАГЕДІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

СПИСОК ч. 4/81

Пожертви на спеціяльний проєкт ФКУ: підготовку та публікацію наукових праць про трагічний, штучно створений Москвою Голод в Україні 1933 року:

По 500 долярів: Марія й Іван Бішко, Ярослав Плескун, д-р Евген і Ніля Стецьків, д-р Богдан Фецович.

300 долярів — Українська Кооператива „Самопоміч", Філядельфія, Па.

250 долярів — Д-р Ірена Гребеняк.

По 200 долярів: Олекса і Неоніля Головко, Олег Ґелемей, Василь і Анна Пилипюки, д-р Валентина Савчук, Олександер і Софія Скоп.

150 долярів — Д-р Іван і Марія Галій.

По 199 долярів — Богдан і Теофіля Артимишині, інж. Орест і Марія Гладкі, Евстахій Држко, Микола Дзядик, Іван і Леся Дитюк, Ярослав і Стефанія Дуб, Борис і Любов Жура, Іван Забитовський, Іван Іваник, Євген і Фалина Кульчицькі, Ярослав і Віра Левицькі, Михайло Мельничук, Федір і Анна Мирош, Н. Н., Сергій і Ева Сахаруки, Ніна Спанчак, Константин і Євгенія Степові, Олекса Стовба, д-р Михайло й Іванна Яцух.

60 долярів — Володимир Кравс.

По 50 долярів — В. Бахір, д-р Ірена і Михайло Біленькі, Володимир Білик, Володимир Бородець, проф. Михайло Воскобійник, Марія Ґабода, Анна Ґавдяк, Зенон і Ґльорія Ґоїв, А. і А. Данилюк, Володимир Дмитріюк, Андрій Жучок, Олександер й Ірина Капустинські, Стефан Когут, Володимир Лисий, Іван Макогон, д-р Ярослав Михайлович, д-р Ярослав й Ірина Остап'юки, Іван Пасенчук, Осип Петрович, Олександер й Ірина Процик, Филимон Савечка, Ярослав Савчук, Володимир і Стефанія Стасишин, Данило Степаненко, Марія Франко, Андрій Чорняк, д-р Дмитро і Стефанія Шевчук, Олександер і Роза Шендюк, Юрій Шимко.

35 долярів — Андрій Сороковський.

По 30 долярів — Юрій Годів, Володимир і Євгенія Ковалик, д-р Юрій Крижанівський, О. Кулявий, Михайло Мандрик, Марія і Христя Третяк, Григорій Шараневич.

28 долярів — Леонід і Лариса Зайців.

По 25 долярів: Михайло і Євгенія Білики, Олег і Марта Білинські, Ярослав Білинський, Адріян Блюй, Петро і Марія Борисюк, Лідія Бурачинська, Аніса Вересюк, Іван Вовенко, Віктор і Віра Гаркуша, Микола і Оксана Губенко, Павло і Галина Гунчак, Марія і Сильвестер Демкович, Олег Дідух, Микола Дупляк, Олег і Люба Кінах, Євген і Анна Клюба, Богдан Козак, Олександра Кочман, Іван Манченко, Семен і Софія Михайлишин, Іван Носовенко, Анна Олексишин, Роман Олійник, Зенон Онуфрик, Михайло і Стефанія Павлічко, Ілля і Надія Панахид, Роман і Соня Платош, проф. Орест Попович, д-р Михайло і Неоніля Сайкевичі, Роман і Корнеля Соболь, 71-ий Відділ СУА — Джерзі Ситі, Н. Дж., Володимир Сусла, Іван Терец, Валентина Худовська, Степан Цимбала, Михайло і Леся Шевчук, Ігор Яремко, Анатоль Яцюк.

По 20 долярів: Надія і Любомир Бабяк, Джан і Тіллі Босак, Григорій Василенко, Василь Волошко, Анна Ганчарик, Михайло Гарасимів, Богдан Геврик, д-р Любомира Дзінґала, Остап Дикий, Антін Дудусь, Микола Дякун, Михайло Ільків, Василь Качуровський, о. Федір Коваленко, Іван і Богданна Козак, Іван і Ярослава Кукіль, Володимир і Євдокія Лучкань, Я. Микитюк, Микола Москаль, Ярослав і Ярослава Мулик, Михайло і Марія Окопні, Володимир Павлишин, інж. Олександер і Анна Пришляки, д-р Анатоль Рипянський, Іван і Надія Романчук, Зірка і Андрій Рудик, Іван і Марія Свірські, Зеновій і Оксана Стельмах, Марія Холєвчук, Іван Хом'як, Микола Швед.

По 15 долярів: о. Роман Ганас, Василь Ґусаковський, Іван Дмитрик, Мирослав Дозорський, Марія Кудук, Петро і Леся Матійцьо, Олександер Меркело, Ярослав Олійник, Іван і Вірджінія Пелех, Володимир Петрюк, Орест Пітьо, Іван Поглід з родиною, Любомир і Лідія Таранько.

По 10 долярів: Володимир й Ірена Балко, Юрій і Христина Балинські, Арнольд Бірко, Євгенія і Володимир Василенко, Ольга Вересюк, Богдан Вовк, Василь Гаврилюк, Джеймс Гончарів, о. монс. Степан Гринук, Іванна Гринь, Андрій Ґазда, Марія Ґреськів, Юрій Дрозд, Іван Журівський, Степан Іванчук, Петро і Євгенія Ковальські, Афаназій Ковальчук, Богдан й Іванна Козаки, Василь Кондраченко, Вільям Кошований, Наталія Кравців, Михайло і Марія Крижанівські, Василь Куцман; Володар і Марта Лиско, Параскевія Литус, Михайло Максимів, Мира Мандзук, Василь Мацевко, Іван Маченський, Богдан Мельник, Антін Наконечний, Софія Незд, Зенон й Ізабеля Омецінські, Омелян і Марія Омецінські, Михайло і Стефа Павлічко, Ольга Платош, Яків і Марія Полюга, Андрій Пришляк, Марія Ржепецька, Любомир Рокицький, Петро Садовий, Іван Саламаха, Григорій Сенко, Марія Сенцьо, Євгенія Сивенька, Олег Сивенький, Тарас Сивенький, Ірина Скочдополь, Джордж і Мері Смит, Мирослава Сопук, Юліян Сохоцький, Стенлі Стефанов, Богданна і Володимир Тарнавські, Семен Темченко, Софія Туркало, Йосиф Федорика, Павло і Людмила Хмелівські, Петро і Стефанія Шагай, Валентина Шашло, Олександер Шеґда, А. Я., Григорій і Ольга Якимів, Степан Ярема.

І 36 менших пожертв на суму — **172 долярів.**

Продовження звідомлення про пожертви друкуватиметься в наших наступних списках. Щиро дякуємо.

Грошові датки ввічливо проситься спати на адресу:

HARVARD UNIVERSITY

Ukrainian Studies Fund

1583 Massachusetts Ave. • Cambridge, Mass. 02138

Подумаймо про...

(Продовження зі стор. 2)

безліком тюрем, Сибірів і т.п. і цю війну виграв.

Виграти зможемо і ми, якщо всі, як один, зуміємо виховати своїх дітей — майбутніх членів нашого народу, на глибокосвідомих та активних членів української спільноти.

Але якже болить серце кожного свідомого українця, коли бачить довкола себе таку безкраю байдужість. Мішані подружжя, а з тим відхід наших молодих людей від української національної спільноти, щораз частіший, зміна прізвищ та уподібнювання їх до німецьких, жидівських, ірляндських та інших говорить цілком виразно про цілковите зривання своїх зв'язків з рідним народом та рідною культурою. Байдужість до рідних справ зустрічаємо навіть у таких, які донедавна вважали себе провідниками українського народу. Це все насуває нам прикре питання: невже ми таки конечно хочемо стати погноєм для чужих націй і культур? Пригадаймо собі слова Лесі Українки, яка у своєму вірші „Contra spem spero" писала, щоб „Без надії таки сподіватись". Може ще не запізно для протверезіння тих, хто з браку свідомости, чи під чужими впливами відсувається від свого власного „я", від свого походження, від своїх батьків та предків. Треба тільки, щоб про ці справи у нас голосніше заговорили, а також потрібно подбати, щоб виховними справами зацікавилось більше наших людей, а в першу чергу українські провідні організації, у цьому і Церкви. Мусимо зрушити скелю інертности. Мусимо проломити шкаралупу байдужности, допровадивши до зрозуміння, що в кожного українця є гординя, вища навіть за особисте щастя.

Українці вислали...

(Продовження зі стор. 1)

ливими засобами, не виключаючи і збройних виступів. Тому з такою ненавистю і нещадимістю московські диктатори переслідують саме українських борців Опору. У 1976 році на Україні було створено Українську групу „Гельсінкі", котра мало своїм завданням перевіряти виконання урядом СССР Гельсінкської угоди, що її цей уряд підписав, не маючи жодного наміру її виконувати. Для уряду СССР міжнародні угоди — це засіб домагатися від Заходу певних зобов'язань, що їх Захід буде дотримуватися, тоді як СССР — ніколи.

Протягом 1976-1980 років Українська Гельсінкська група з десяти членів виросла до тридцяти семи. Саме тому Москва на очах цілого світу не завагалася переарештувати майже всіх членів і кореспондентів групи. Московські диктатори настільки знахабніли, що в час відкриття у Мадриді Гельсінкської конференції в Одесі відбувся „суд" над Анною Михайленко — активісткою українського руху Опору. Недовго перед тим у Києві була запроторена до психушки 76-річна Оксана Мешко.

Анну Михайленко — 55-річну жінку так само засуджено до „примусового лікування" у психлікарні! Що це значить? — світ вже мусить знати. Це тортури і знущання з цілком нормальної людини. Свого часу були замкнені до психлікарень П. Григоренко, Н. Горбаневська й інші дисиденти, які тепер перебувають на Заході. Усі вони цілком здорові психічно люди. Отже запроторення до психлікарні — це новий „модерний" засіб розправи з інодумцями. Нема сумніву, що і Оксана Мешко і Анна Михайленко — це чергові жертви цього засобу знущань з людини.

З 1972 року перебувають у психлікарнях лікар Плахотнюк, поет Лупиніс, письменники Рубан і Ковгар і віруючий Й. Тереля. Щодня ці люди зазнають тортур: до них заходять сучасні інквізитори у білих халатах і роблять їм іньєкції проти „хвороби", вони не мають права писати скарг і листів, а якщо пишуть, то це їм записується за прояв „хвороби". Світ ще не знав такого знущання з людини.

Як може американський демократичний Уряд підтримувати нормальні стосунки з урядом, який переслідує своїх громадян за висловлення думок? З урядом, який застосовує до своїх громадян тортури, запозичені з найтемніших часів історії? З урядом, який не виконує своїх зобов'язань? З урядом, який окуповує інші країни та поневолює інші народи?

Знаючи, що Америка потребує мудрої та послідовної політики перед лицем смертельної небезпеки для миру та цивілізації, політики, яка поверне Америці її авторитет провідної країни демократичного світу, ми пропонуємо, як передумову при переговорах із СССР з метою укладення торговельних, політичних і військових угод, такі пункти:

1. Вимагати звільнення з психлікарні 76-річної Оксани Мешко та 55-річної Анни Михайленко.
2. Вимагати звільнення з психлікарень усіх замкнутих туди інодумців — М. Плахотнюка, А. Лупиноса, В. Рубана, Б. Ковгара, Й. Терелю й інших.
3. Вимагати звільнення усіх політичних в'язнів СССР (Список українських в'язнів сумління додається до цього листа).
4. Вимагати припинення репресій проти членів Гельсінських груп і всіх інших захисників демократичних ідеалів за залізною завісою.

У поклоні Кобзареві

У неділю, 1-го березня цього року, учні української католицької школи св. Івана Христителя і Школи Українознавства в Нюарку, Н. Дж., вшанували концертом найбільшого сина України Тараса Шевченка. Шкільна заля при Сенфорд авеню була вщерть виповнена старшим громадянством і, зокрема, молоддю.

Свято почалось точно в 4-ій год. по полудні американським і українським гимнами. Над сценою видно портрет Тараса Шевченка, а поруч— символічні його заклики та такий промовистий вислів: „Шевченко має дату народження, але не має дати смерти, бо він не вмер, а живе й житиме вічно!"

Т. Мандзій, з дитячого садочка, продеклямував уривок з поеми Т.Шевченка „Сон", а малята зі садочка під проводом В.Ковбилянської зворушливо проспівали „Поклін Тобі, Тарасе". Було мило дивитися на оцих найменших діточок у чудових народних убраннях. Добре опрацьовану промову гарною українською мовою виголосила Наталка Воронка про дитячі літа Т.Шевченка. Треба згадати, що хоч промова тривала левве 8 хвилин, але її вислухали старші та молодь з особливою уважливістю.

Програму концерту переплітано деклямаціями та піснями. Учні другої і третьої кляс продеклямували „Батьку Тарасе", а хор нижчих кляс проспівав „Думи мої". Гордо прозвучали слова вірша Т.Шевченка, який деклямували учні 4-ої кляси а зокрема „учітеся, брати мої...".

Учні В.Осередчука заграли на гітарах „Наша рідна Україна"; „Поклін Тобі, Тарасе"; і „Вечір". Вірш О.Марунич „Прометей" гарно продеклямувала У.Легедза. Англомовна група 7-ої кляси бездоганно деклямувала „Біля пам'ятника Т.Шевченка", а учні 7-ої і 8-ої кляс з великим зрозумінням продеклямували Т.Шевченка „Прометей". Вкінці хор вищих кляс проспівав „Реве та стогне Дніпр широкий", „Наш Отаман Гамалія". Закінчено це свято на пошану Тараса Шевченка його безсмертним „Заповітом".

Акомпаньювали хорам учнів — М.Хульо, Т.Явна, У.Легедза. Підготовили концерт В.Ковбилянська, О.Ліщинська, М.Робак, А. Гут, М.Мартинець. Вся програма концерту тривала лише одну годину та 10 хвилин.

Н.Н.

Діяльність Бюра...

(Закінчення зі стор. 4)

була співпраця у зовнішніх акціях із різними організаціями, групами і одиницями, які хоч не в усьому згідні, але намагаються поширити та забезпечити принципи прав людини і тим посилюють загальну акцію.

Справи переслідування і нищення Українських Церков знайшли широкий розголос і зацікавлення серед учасників конференції. Крім матеріялів і інформацій, присвячених цим справам, поширених нашим бюром, дуже важливу працю на тому відтинку виконав Митрополит Максим Германюк, який провів низку важливих зустрічів з представниками різних урядових делегацій: Ватиканською, ієрархами Еспанської Католицької Церкви і про його перебування в Мадриді появились відомості на сторінках преси. Тими справами в Мадриді також займались представники Українського Католицького Університету — проф. Л. Рудницький і Т. Бирд.

Перед відкриттям Мадридської конференції відбулась успішна маніфестація, зорганізована АБН, яка знайшла широкий розголос у пресі. В Мадриді був теж присутній Валентин Мороз.

Незалежно від того, чого можна реалістично сподіватися внаслідок Мадридської конференції, в інтересі української спільноти було виступити об'єднано та рішуче в обороні людських та національних прав, водночас рішуче підтримувати так званий „Гельсінкський процес". В часі, коли поміж делегатами країн Західної Европи зростав песимізм, зокрема щодо розв'язки в справах „Гельсінкського процесу", групи такі як українці, Міжнародна Амнестія, „Гельсінку Вач" й інші мотивували специфічні передумови чи вимоги, потрібні для тяглости і в користь „Гельсінкського процесу".

У Мадриді, паралельно з урядовою групою, діяла американська публічна група, яка підтримувала домагання дисидентів і груп українців, литовців, жидів і інших. Така солідарність поміж різними групами завершилася 23-го листопада оформленням Міжнародної Асоціяції для Підтримки Гельсінкських груп, де почесним президентом обрано академіка А. Сахарова, одним із його заступників засновника Української Гельсінкської групи Миколу Руденка, а діловим президентом швайцарського професора Вальтера Гофера.

Ця Асоціяція затвердила „Маніфест" за проєктом ген. П. Григоренка, а також звернення до Мадридської конференції з вимогою виявити порушення Гельсінкських угод, назвати порушників, та забезпечити право громадської контролі щодо виконання урядами Гельсінкських зобов'язань. Ця ідея громадської контролі випливала із пропозиції останнього документу Української Гельсінкської групи. Там говориться про створення міжнародного координаційного центру правозахисних громадських груп.

Перша частина Мадридської конференції за нами. Якщо говорити про висліди нашої акції — то ціла українська спільнота може бути ними вдоволена. Ми виконали вимоги українських дисидентів і довели до загального відома всі ті порушення Гельсінкської угоди, за які відповідають уряди СССР і Польщі супроти українського народу. Публічна опінія світу нап'ятнувала ці вчинки.

Українська солідарна постава виявилася у співпраці СКВУ з усіми тими установами, які входили в склад української групи: Закордонне Представництво УГГрупи, Комітет Гельсінкських Гарантій України — Вашінгтон, „Смолоскип" — Балтимор, Комітет Оборони Національних і Людських Прав — Філядельфія, Українське Інформаційне Бюро в Детройті. Вся наша дія була замітно скріплена синхронізацією наших вимог із вимогами українських дисидентів на засланні. Наша дія була скріплена співпрацею з неукраїнськими групами, які боронили подібні засади і нап'ятнували СССР за їхню політику поневолення.

У дружній співдії ми виконали в Мадриді доручене нам українською спільнотою завдання. Це наш обов'язок. Усій нашій громаді висловлюємо подяку за її підтримку в нашій праці, зокрема малочисельній, але патріотичній українській громаді в Еспанії.

Але успіхи нас зобов'язують. Наша праця незакінчена. Подбаймо про те, щоб і в офіційних постановах Мадридської конференції були віддзеркалені наші вимоги.

Онтарійський Музей збагатився колекцією Яремків

Торонто, Канада. — Іван Яремко, колишній посол і генеральний прокурор Онтаріо, та його дружина Марія подарували Королівському Музеєві в Онтаріо частину своєї високоартистичної колекції — понад тисячу предметів — скляних виробів ранньої канадської і американської доби.

Про цю подію повідомив директор Музею д-р Джеймс Е. Круз, який, подякувавши подружжю Яремків за їхній щедрий дар, сказав: „Подарунок Яремків майже подвоїв колекцію ранніх канадських скляних виробів... і спричиниться до вивчення і збереження нашої спадщини".

Музей плянує влаштувати окрему виставку колекції Яремків влітку 1982 року.

В АНГЛІЇ є 530,000 державних урядників. З того коло 400,000 вийшли на короткий протестаційний штрайк. Ціллю страйку — запротестувати проти політики уряду стосовно платень для державних урядників. Державні урядники вимагають, щоб їх платні були зрівняні з платнями відповідних категорій працівників у приватному промислі. Власне тому вони зажадали 15 відсотків підвишки. Уряд Маргарити Тачер веде рішучу боротьбу з інфляцією й намагається перевести різні обмеження та скорочення витрат. У зв'язку з тим він протиставиться зависоким підвишкам взагалі. Теперішній страйк фактично комплетно спаралізував державну машину, а також військові арсенали, магазини тощо, де всі або значна частина працівників є цивільними. Значна частина промислових улаштувань, летовища і т. п. обслуговувано державними урядниками і після їхнього виходу на страйк всі ті установи припинили працю, або ведуть її в комплектно незадовільному розмірі.

У ЛМКЛЮБІ ВИСТУПИТЬ О. СОНЕВИЦЬКА

Ню Йорк, Н.Й. — Із Літературно - Мистецького Клюбу інформують, що в п'ятницю, 13-го березня в год. 7-ій вечора, тут, при 136 Друга авеню прочитає свої репортажі і спогади Ольга Соневицька на теми: „Дві рятівниці", „Фрайманська республіка" (табір у Баварії), „Дніпром до Канева і Києва".

У музичній частині цього вечора, крім інших пісень, — пісні композиції Ігоря Соневицького до слів Тараса Шевченка виконає оперова співачка Марта Кокольська-Мусійчук при фортепіяновому супроводі композитора.

З недавньої історії

Міра вітає губернатора-президента

Цього 20-го січня, беручи участь разом зі своїм чоловіком Романом в інавгурації президента Роналда Регена, українська молода активістка, яка від дитинства належала до Українсько-Американського Республіканського Клюбу у Філядельфії, до комітету „привітань" визначних гостей міста, як також кандидатів на виборні пости, Міра Кизик, з дому Одежинська, пригадала собі приємні хвилини, коли ще в дитинстві, 13 років тому, вона у Філядельфії вручала тоді ще губернаторові Каліфорнії Р. Регенові квіти і виголошувала привіт разом з іншою молоденькою українкою Стефанією Гейко. На фото (зліва): тодішній губернатор Пенсильванії Реймонд Шейфер; Міра Одежинська (тепер Кизик); Стефанія Гейко; Іван Одежинський, довголітній головний радний УНСоюзу; теперішній президент Роналд Реген, і тоді секретар Пенсильванії Персі Гамілтон. Тепер Міра Одежинська-Кизик має намір працювати в адміністраційній ділянці та в царині телекомунікації. Вона закінчила університетські студії, здобувши спершу ступінь бакалавра у Фордгам університеті, а згодом — магістерський ступінь у Нюйоркському університеті.

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ висловлює щиру подяку всім тим особам, які вже прислали належність за різдвяні картки та заразом щедро відгукнулися пожертвою на Стипендійний Фонд УНСоюзу.

Талановиті українські студенти, яким потрібна фінансова допомога, напевно будуть вдячні за стипендії, що їх вони отримають цієї весни.

Просимо читачів, які ще не мали нагоди вирівняти належність за одержані різдвяні картки, зробити це в найближчих днях, щоб можна було завершити збіркову акцію.

Заздалегідь щиро Вам дякуємо.

З братським привітом,

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

Політика і вареники

(*Продовження зі стор. 2*)

те, що діялося на цій жалюгідній імпрезі?...

Від згаданої імпрези минуло кілька місяців часу — отже, був час охолонути, якщо нерозумні рішення на Конгресі... зроблено зопалу — проте надії на якесь поладнання справи, чи хоч би зближення у цьому напрямку, не видно. А це значить, що замість однієї, матимемо дві українські спільноти в Америці і, взагалі, в діяспорі.

Яка рада на таке нещастя?

Ми радили б усім політикам піти до церковної залі на сеанс роблення вареників. Там вони побачили б, що в продукції вареника рішальним є акт ліплення гнучкого тіста, яке замикає в собі картоплю, капусту, сир, мармеляду, чи мелене м'ясо — і з цих двох елементів робить вареник.

Головне в цій чинитьбі одне: щоб тісто було гнучке, елястичне. Якщо воно затверде, треба його рідиною зм'якшити; як зарідке — мукою тугішим зробити.

І точно за такою самою рецептою люди в світі — навіть такі, які ніколи не чули про вареники — ліплять усі договори, консолідації і соборности. Як „тісто", тут чи там, затвердне, зм'якшують його компромісом, чи скріплюють додатковими концесіями, і вкінці осягають згоду.

Тільки українські люди — всесвітні чемпіони вареників — не користають із цієї спасенної рецепти в побудові одним-однієї спільної української сили для створення одним-однієї соборної української держави.

Тісто нашої соборности затверде, бо його не зм'якшує Божий декалог, у якому,, як заповідь ч. І, сказано: „Не будеш мати інших богів, окрім мене".

І як довго ми не вернемося на шлях Божих заповідей, на шлях пошанування думки й амбіції брата свого, як довго ми самі не станемо гнучким супроти брата свого тістом до ліплення нашої духової соборности, так довго працю найкращих серед нас пропадатиме в клинах самозмелювання — ворогові й чортові на радість, а Україні...на шкоду.

Помер сотник УГА В. Тимцюрак

Св. п. В. Тимцюрак

Відлітають сірим шнурком журавлі у вирій... Ця стрілецька пісня дуже добре підходить до долі кожного українського вояка, а зокрема слова її відносяться до нашого покійного побратима по зброї, сотника славної лицарської Української Галицької Армії Володимира Тимцюрака, який помер в Чікаґо 11-го листопада 1980 на 91-му році життя.

Народився Володимир 18-го травня 1889 року в родині священика о. Івана Тимцюрака і Юлії з Січинських в селі Пійло, повіт Калуш. До гімназії ходив у Стрию і Львові. В червні 1907 року здав матуру в Українській академічній гімназії у Львові, а правничі студії закінчив 1911 року в університеті у Львові. В 1912 році студіював засади банковости в Експортовій Академії у Відні, вивчаючи рівночасно англійську і російську мови. У часі студій у Відні стає дуже активним членом Товариства „Січ".

Під час Першої світової війни як старшина (четар) 25-го піхотного чернівецького полку брав участь у боях на російському фронті, а в липні 1914-го року був ранений в околицях Старого Самбора в Карпатах. По видужанні відходить зі своїм полком на італійський фронт. Звідти наказом воєнного міністерства переходить на працю як знавець російської мови.

В квітні 1915 року як перекладач і старшина зв'язку був призначений до новоствореної армії під командою генерала Мекензена і в штабі 119-ої пруської дивізії брав участь у славній офензиві під Горлицями, а згодом під Перемишлем, Ярославом і Люблином. Його відзначено високими бойовими відзнаками і підвищено до рангу поручника.

На весні 1918 року був приділений до штабу 25-го австрійського корпусу (командант ген. Гофман), до якого належав Леґіон УСС. У цьому штабі після відходу референта для справ Леґіону УСС сотника Мих. Галущинського сотник Тимцюрак перебрав його обов'язки, був в ньому також зв'язковим старшиною між українським цивільним населенням і військовою владою.

Після розпаду австро-угорської монархії у жовтні 1918 року, в часі існування Галицької державности, спочатку працював у команді Тернополя, а згодом — у Державному Секретаріяті Військових Справ у Станиславові начальником так званого Загального Відділу. Розпорядком ДС Військових Справ з І-го січня 1919 року був піднесений до ступеня сотника. По відступі УГА за Збруч (у липні 1919 р.) був адьютантом диктатора Е. Петрушевича в Кам'янці. Вкінці був членом військової Місії Уряду УНР до польського уряду.

Після закінчення своєї військової місії повернувся до Галичини, і завдяки документам польського військового міністерства, що сотник Тимцюрак є дипломатичним представником, не зазнав переслідування польської окупаційної влади.

Завдяки заходам д-ра Ст. Федака, з яким був посвояченим, одержав працю в Галицькому Крайовому банку спочатку у Львові, а згодом у Станиславові. В цьому банку працював заступником директора від 1920 до 1930 року, а в червні 1930 року його перенесено на працю того ж банку в Люблені.

Із вибухом Другої світової війни був головою Українського Допомогового Комітету у Люблені, де розвинув жваву і широку діяльність у допомозі українським втікачам з-під совєтської окупації. У часі скитальщини мешкав у Кракові, Відні і Ґраці, де працював у різних економічних австрійських фірмах. Був також головою Української Допомогової Організації у британській окупаційній зоні в Австрії.

У 1949 році прибув із родиною до ЗСА і замешкав у Чікаґо. Тут відразу включився до політичної і економічної праці в місцевих установах. Став одним із засновників кооперативи „Самопоміч" і вакаційної дитячої оселі в Равнд Лейку; чотири роки був головою „Самопомочі" і 5 років головою ветеранської організації „ОбВУА", відділ в Чікаґо.

Св. п. сотник Володимир Тимцюрак осиротив дружину Олену, з якою одружився у 1921-му році в Станиславові та гармонійно прожив 59 років, виховавши дітей, сина Богдана і дочку Дарію.

Добра і світла пам'ять про нашого вірного друга і побратима по зброї св. п. Володимира поміж його товаришами залишиться надовго.

Дмитро Микитюк

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність в нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

СТЕФАН КРАФТ, член УНС Відд. 292 св. Івана Хрестителя в Детройті, помер 20 грудня 1980 р. на 90-му р. життя Нар. в Україні; членом УНС став у 1937 р. Залишив у смутку сина Едварда, 5 внуків, 9 правнуків. Похорон відбувся 23-го грудня 1980 р. на цвинтарі Голі Сепалчер у Савтфілд, Міч.

Вічна Йому Пам'ять!
Стелла Федик, секр.

ДЖОН МАТІЙЧАК, член УНС Відд. 311 св. Володимира в Джессуп, помер 31 жовтня 1980 р. на 67-му р. життя. Нар. 1912 р. в Мейфілд, Па.; членом УНС став у 1935 р. Залишив у смутку дружину Еву. Похорон відбувся 3 листопада 1980 р. на цвинтарі св. Івана у Мейфілд.

Вічна Йому Пам'ять!
Катерина Ледірко, секр.

АННА БЕЛОС, членка УНС Відд. 336 Т-ва Сокіл в Клівленді, Огайо, померла 10-го грудня 1980 р. на 86-му р. життя. Нар. 1894 р. в Струхів, пов Теребовля, воєв. Тернопіль; членкою УНС стала у 1927 р. Залишила у вмутку доньку Марію, двох внуків, 4 правнуків та сестру Стефанію. Похорон відбувся 12 грудня 1980 р. на цвинтарі Вест Парк, Клівленд, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!
Володимир Стригун, секр.

ЄВА СІЧЕВСЬКА, членка УНС Відд. 301 ім. Дмитра Вітовського в Чікаґо, Ілл., померла 27 листопада 1980 р. на 87-му р. життя. Нар. 1893 р. в Мукані, Україна; членкою УНС стала 1919 р. Залишила у смутку дочку Анну і сина Вілліяма. Похорон відбувся 1 грудня 1980 р. на цвинтарі Елмвуд Парк, Рівер Ґров, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!
Петро Врублівський, секр.

МИХАЙЛИНА КУЦЬ, членка УНС Відд. 45 Т-ва Любов у Філядельфії, Па., померла 16 грудня 1980 р. на 90-му р. життя. Нар. 1890 р. в Дрогобичі; членкою УНС стала у 1951 р. Залишила у смутку чотири дочки: Оксану, Мирославу, Ярославу і Олександру. Похорон відбувся на цвинтарі Факс Чейс, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
М. Пришляк, секр.

• РОЗШУКИ •

РОЗШУКИ
Свою сусідку з Тростянця, пов. Доброміль, воєв. Львів,
СЛАВУ ДРИМАЛИК-ШЕВЧИК
Прошу писати на таку адресу
СТЕФАН СІНГУРА
60 Whitman Street
Carteret, N.J. 07008
(201) 541-5497